

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 3 (1503) • Субота, 11 січня 1997 року • Ціна договірна

Дерево міцне корінням, а людина — родом

Ви сидите зі своїми дітьми-школяриками над їхніми домашніми завданнями? Сидите, звичайно. Переважно над задачками. Математика, казали нам і ми кажемо, — справа дуже потрібна. Над граматикою сидимо рідше. Над історією — ще менше: «Там усе ясно написано».

Та, з'ясується, бувають й інші завдання. Одного разу наша доня-п'ятикласниця прийшла зі школи і з порога посадила нас за свого столика: сьогодні в неї таке домашнє завдання — посадити батьків і разом з ними намалювати... дерево свого роду.

Ми з дружиною перезирнулися: у нас такого не було ні в п'ятому, ні в десятому класі, ні на факультетах. Інші теми були — на кшталт: «Мой адрес — Советский Союз»...

Малюємо щось схоже на яблуню. Оце гілочка — ти, доно. Оце — ми, тато і мама. Ось наші батьки й матері.

Щоправда, дідусів своїх ти так і не бачила. Останнього війна наздогнала, коли мама в пологівому будинку була... Отут ось нижче — наші діди. Хоча ми теж їх не всіх бачили. А да-лі, тобто глибше, хто там?

(Закінчення на 6-й стор.).

Фото Петра ПРИХОДЬКА.

Олександр МОРОЗ:

АПК треба реформувати

Учора в Українському домі в Києві за участю Голови Верховної Ради Олександра Мороза, Президента України Леоніда Кучми та Прем'єр-міністра Павла Лазаренка відбулася Всеукраїнська нарада з питань розвитку агропромислового комплексу. Виступаючи на нараді, Голова Верховної Ради Олександр Мороз, зокрема, сказав:

— Ще Верховна Рада минулого скликання розпочала реформування АПК, виходячи з ідеї багатогранності економіки. Цю ідею відтворено і в Конституції, Земельному кодексі, багатьох законодавчих актах України. Послідовно проводить таку політику й нинішній склад Верховної Ради. Логіка цих дій веде до створення в країні ситуації, за якою зможуть працювати у рівних правових і економічних умовах колективні й фермерські господарства, кооперативи, приватні підприємства. Досвід минулих років підтвердив правильність такої стратегії.

(Закінчення на 4-й стор.).

Борги наші...

За станом на 10 грудня 1996 року населення України сплачувало лише 57 відсотків нарахованих сум за житлово-комунальні послуги. Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у Міністерстві статистики, загальна сума заборгованості населення становила 1,8 млрд. грн., а протягом листопада збільшилася на 207 млн. грн. Не сплатив за житлово-комунальні послуги кожний другий квартиранта, тобто 4,7 млн. чол. (52 відсотки), з них 3,2 млн. мають заборгованість за два місяці і більше.

Читайте в суботньому номері:

5 стор.

**На заробітки — у космос.
Це нам по плечу!**

6 стор.

«Що ж бур'ян пішов по городнюку?» Як відродити кращі сімейні традиції

7 стор.

Гріх любити неталановито

8 стор.

Ліків буде більше — наших, вітчизняних

13 стор.

Як викрали людину і тримали на ланцюгу

14 стор.

Телебачення

Слово за арбітражем

Управління справами Верховної Ради України звернулося до Вишого Арбітражного суду з позовною заявою у тяжбі з Кабінетом міністрів України про визнання недійсними актів ненормативного характеру.

У позовній заяві викладено докази щодо визнання недійсними постанов Кабінету міністрів від 19 липня 1996 року № 756 «Про заходи щодо раціонального використання адміністративних будинків та інших об'єктів, призначених для забезпечення діяльності державних органів України» та від 2 листопада 1996 року № 1326 «Про розміщення Конституційного Суду України» в частині, що суперечить законам України та порушує передбачені законом майнові права Верховної Ради України.

Дошка пошани

Лети з привітом!..

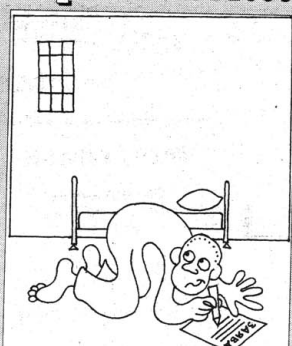
Будинок для божовільних. Палата «Бонапартів». Сеня заліз на підвіконня, відчинив затравовану кватирку... не помічає лікаря.

— Сеню, давно б отак, гарна гра — запускати літачки...

— Яка ще гра! — обурюється Сеня. — Це заява до Конституційного суду України!

— Сеню, може, облишиш? Не завдавай клопоту людям, там і без твоєї — уже 300 заяв...

Дошка закінчується на 4-й стор.

Офіційно

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

№ 306

Київ
9 січня 1997 р.

Про призначення повторних виборів народного депутата України в Левандівському виборчому окрузі № 262 (Львівська область), де попередні вибори визнані недійсними

Постановою Центральної виборчої комісії від 9 липня 1996 року № 264 вибори народного депутата України в Левандівському виборчому окрузі № 262 (Львівська область), що проводилися 7 квітня 1996 року, внаслідок допущених порушень виборчого законодавства були визнані недійсними з вини окружної та дільничних виборчих комісій. Скарги суб'єктів виборчого процесу на зазначену постанову Центровиборчої комісії Верховного Суду України від 10 грудня 1996 року залишені без задоволення.

Враховуючи викладене, Центральна виборча комісія відповідно до статей 14 і 48 Закону України «Про вибори народних депутатів України» постановляє:

1. Призначити повторні вибори народного депутата України в Левандівському виборчому окрузі № 262 (Львівська область) на неділю 11 травня 1997 року.

2. Львівській обласній Раді, відповідним виконавчим органам вжити необхідних заходів щодо своєчасного утворення нового складу окружної та дільничних виборчих комісій з усталеною Законом порядку з кваліфікованих фахівців й інших осіб з досвідом роботи по організації виборів, які не були причетні до допущених порушень виборчого законодавства на попередніх виборах 7 квітня 1996 року.

Голова Центральної виборчої комісії
І. ЄМЕЦЬ
Секретар Центральної виборчої комісії
І. ЦЕЛУЙКО.

Вручено вірчі грамоти

Учора Президентів нашої держави Леоніду Кучмі вручили вірчі грамоти Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегія Андерс Ніколаї Хельсет та Надзвичайний і Повноважний Посол Литви Вітаутас Петрас Плечкайтис.

У номер

Є КОНСОРЦІУМ — БУДЕ Й ГАЗ?

Антимонopolний комітет України дав згоду на створення Українського газоресурсного консорціуму.

Як повідомили агентства «Інтерфакс-Україна» в прес-службі антимонopolного комітету, однією з основних функцій консорціуму буде розробка схем оптимізації постачання споживачів природним газом, забезпечення найвищої ціни взаєморозрахунків між продавцями і покупцями природного газу на внутрішньому і зовнішньому ринках, а також за послуги щодо його транспортування.

«При наданні згоди комітет виходив з того, що попри певну здатність консорціуму обмежити конкуренцію, створення такого консорціуму, який об'єднає в одній структурі закуповування імпортованого газу і власний видобуток, дасть можливість захистити вітчизняного виробника і розпочати формування ринку природного газу», — йдеться у повідомленні прес-служби.

Серед засновників консорціуму — АТ з іноземними інвестиціями «Промислово-фінансова корпорація «Єдині енергетичні системи України» (Дніпропетровськ), АТ «Укргазпром» (Київ), Державна акціонерна холдингова компанія «Укргаз» (Київ), Державна акціонерна компанія «Укрресурси» (Київ), Національний диспетчерський центр України (Київ), фірма United Energy International (Лондон, Велика Британія), АБ «Укргазпромбанк» (Київ), АКБ «Південкомбанк» (Дніпропетровськ); ВАТ «Укрнафта» (Київ); ДП «Чорноморнафтогаз» (Сімферополь), корпорація «Укрнефтімпорт» (Київ).

Функції створеного газоресурсного консорціуму у перший рік його існування полягатимуть «в контролі і регулюванні, вирішенні суперечностей, що виникають, та дисципліні обліку газу», повідомив раніше голова Держнафтогазу Богдан Бабій. Далі, за його словами, можливе створення на базі консорціуму біржі газу.

Треба працювати вдень і вночі

ПАКЕТ законопроектів щодо реформи податкової бази» — заявив він в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» у суботу. Однак для цього, наголосив він, потрібно працювати «день і ніч, створити спільну групу Кабінету Міністрів та базових комісій парламенту».

«Ми не маємо права приймати бюджет на старій податковій базі», — заявив він в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» у суботу. Однак для цього, наголосив він, потрібно працювати «день і ніч, створити спільну групу Кабінету Міністрів та базових комісій парламенту».

В. Мусіяка також пообіцяв, що після прийняття 1997 року Податкового кодексу, а також Цивільного кодексу, «Усе, що пропонує нам Кабінет Міністрів, президент у сфері економіки — це все може концентруватися у Цивільному кодексі, а розвиватися в окремих законах», — сказав він.

Заступник Голови Верховної Ради вважає, що нині створені «хороші передумови» для побудови цивілізованих відносин між гілками влади, що, окрім прийняття Конституції, він пов'язує з кадровими змінами в останній час. «Ми вже неодноразово обговорювали ці теми з тим же Є. Кушнарівим — як розв'язувати проблеми, пов'язані, скажімо, з прямиюванням законопроектів від президента до парламенту», — сказав він.

На думку В. Мусіяки, потрібно також ухвалити закони про місцеве самоврядування і про державні адміністрації, а також закон про Кабінет Міністрів.

«Під особливий контроль», за його словами, парламент також візьме за-

кони, пов'язані з визначенням статусу Національного банку і функціонуванням банківської системи. «Як виявилось, фінансова система у нас функціонує досить слабо у зв'язку з тим, що недостатньо добре відпрацьована ця частина», — вважає він.

Парламентові, на думку В. Мусіяки, також належить ухвалити закони про вибори і про партії, тому що «ми повинні створити нормальну правову базу для структуризації суспільства».

Ще одним напрямом роботи він вважає створення чотирьох механізмів контролю з боку парламенту за функціонуванням, насамперед, Кабінету Міністрів, «усіх цих структур, котрі формуються за участю Верховної Ради».

Контрабанді — заслін, казні — поповнення

НА ЧЕРГОВОМУ засіданні Кабінету міністрів 9 січня розглянуто питання про роботу Житомирської і Сумської обласних адміністрацій щодо забезпечення соціально-економічного та культурного розвитку регіонів, а також проаналізовано стан дотримання чинного законодавства з питань виробництва та реалізації спирту, лікеро-горілчаного та тютюнових виробів.

Зокрема, зазначалося, що як Житомирська, так і Сумська обласні адміністрації із запізненням подали до Кабміну зведені обласні бюджети. Крім того, дохідну частину було перевищено відповідно на 3,8 мільйона і 42,3 мільйона гривень. Отож, якщо житомирським владою виконати запланований бюджет, то сумчані із цим заданням не впоралися. Крім того, обидві

області не зуміли організувати повний збір податкових надходжень, а відтак, укупі зі спадом виробництва, зростає заборгованість перед бюджетами всіх рівнів, не вдається покрити відставання у виплатах зарплати працівникам бюджетної сфери.

Урядові у своїх виступах вказували на конкретні недоліки в роботі обох обласних адміністрацій, дали ряд рекомендацій для виправлення становища, хоча вважається, що і Житомирська, і Сумська області — міцні «середнячки».

На думку Прем'єр-міністра Павла Лазаренка, не варто надто захоплюватися складанням програм, оскільки у державі немає коштів, а треба, передовсім, працювати над поповненням фінансових ресурсів.

Саме на це і спрямовано посилення державного контролю у сфері виробництва і реалізації лікеро-горілчаного спиртових та тютюнових виробів. Його запровадження дозволило збільшити надходження до державної казни з 6,8

мільйона гривень у липні 1996 року до 28,1 мільйона в листопаді. На 76 відсотків зріс акцизний збір у другій половині року імпортовано з першою, що дає додатково ще 172,8 мільйона гривень.

Ще підкреслювали керівники відомств, сьогодні поки що не вдалося перекрити всі шліни контрабандного надходження цих виробів в Україну, хоча лише завдяки цьому можна збільшити виробництво й реалізацію вітчизняних лікеро-горілчанних виробів у півтора-два рази, а сигарет — на 30 відсотків.

Отож, на пропозицію урядовців, боротьба з контрабандним завезенням цього товару триватиме і надалі. Зокрема, планується замінити акцизну марку на марку з голограмним зображенням, а також буде встановлена мінімальна ціна на імпортовані лікеро-горілчані вироби, що, до речі, вже зроблено у наших сусідів — Російській Федерації.

Володимир КОРОЛЮК.

У постійних комісіях Верховної Ради України

Звітували іванофранківці, але йшлося про всю Україну

ЧЕРГОВЕ засідання Комісії Верховної Ради України з питань науки та освіти було присвячене обговоренню питання «Про дотримання в загальноосвітніх закладах Івано-Франківської області вимог Закону України «Про освіту» в редакції від 23 березня 1996 року в частині забезпечення повної загальної середньої освіти».

Початку засідання передувала інформація голови комісії Володимира Сторіжко про зустріч народних депутатів з Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, де відбулася конкретна розмова про співпрацю. Керівник уряду запевнив народних депутатів, що порушені питання й названі проблеми будуть вивчені й прийнято щодо них відповідні рішення.

Із звітом перед учасниками засідання виступив начальник Управління освіти Івано-Франківської області державної адміністрації Дмитро Дзвінчук.

Вітчизняно, що він володіє достатньою інформацією про стан справ у області, а наведені цифри й факти продемонстрували, що іванофранківці добре розуміють: дбати про освіту сьогодні означає забезпечувати цивілізоване майбутнє. Хоча й у них є нерозв'язані питання. Так, за минулий рік в області не введено в експлуатацію жодної нової

школи (минулого введено три), не вистачає підручників, затримуються виплати зарплати. Незважаючи на ці та інші негаразди, іванофранківці прагнуть робити все можливе, щоб підтримувати галузь на відповідному рівні. Особлива увага звернена на пошук і підтримку обдарованих дітей. Як результат серед лауреатів різноманітних освітніх конкурсів України вихованців івано-франківських шкіл чим не найбільше. В області створено Прикарпатський військово-спортивний ліцей, що має у молоді високий авторитет.

Дмитро Дзвінчук звернув увагу на те, що в нашій державі не розв'язано проблему гірських населених пунктів. Оскільки статус їх досі не визначений, гальмується й розвиток шкільництва в таких селах. Саме там вимушені рано приступати до трудової діяльності (в основному в індивідуальних господарствах) хлопці та дівчата, які за віком мали б відвідувати старші класи школи.

Взагалі складається враження, що не тільки обласна адміністрація дбає про освіту в Івано-Франківщині, а й громадськість не стоїть осторонь. Адже чимало наводилося прикладів взаємодопомоги та взаємовиручки. Скажімо, місцева хуторна фірма забезпечила на зиму всіх дітей-сиріт шапками. Зарплату вчителям виплачують в області частково товарами, котрі виробляє місцеве промисловість. Олія та зчуття для вихованців шкіл-інтернатів виготов-

ляють учні середніх профтехучилищ. Посильну допомогу галузі подають банки та фірми.

Із звіту Д. Дзвінчука було видно, що важливу роль у розв'язанні освітніх проблем області відіграють світлодіодні засади не лише працівників шкіл, СПТУ та університетів, але й жителів краю. Іванофранківці переконані, що свої проблеми треба навчитися долати самим, не покладаючись на сторонню допомогу.

Від імені комісії, котра працювала в Івано-Франківській області напередодні, виступив народний депутат П. Дибенко.

В обговоренні основного питання взяли участь заступник міністра освіти України О. Савченко, голова ЦК профспілки працівників освіти і науки Л. Сачков, начальники управлінь освіти Волинської області І. Дзямилу, Закарпатської — В. Русул, Черкаської — А. Кузьминський, Чернівецької — Г. Тимощко, директор СІП № 78 м. Києва Ю. Паромченко, народні депутати Є. Крянжков, В. Ялонський та інші.

Підсумки засідання підбив голова комісії з питань науки та освіти В. Сторіжко.

Було прийнято відповідне рішення, в якому передбачено низку заходів, спрямованих на виконання вимог обов'язковості повної загальної середньої освіти, що й зазначено в новій редакції Закону України «Про освіту».

Віталій ГАЙДУРСЬКИЙ.

Микола ВОЛОК, «Голос України»

Є свої сівалки, буде і комбайн

На Кіровоградщині створюють регіональну програму з виробництва сучасної вітчизняної ґрунтообробної, посівної, збиральної та іншої сільськогосподарської техніки

БУЛО колись... Не лише в Україні та Союзі, а й далеко за їх межами лунала слава про велетенський сільськогосподарський завод, який об'єднував «Червона зірка». До 100 тисяч посівних агрегатів випускало воно за рік не лише для внутрішніх потреб, а й для експортних потреб. У 49 країн світу відправляли виготовлені тут сівалки, а Кіровоград по праву вважався чи не найпотужнішим центром проєктування і виробництва сільськогосподарської, адже, крім виробництва — «Червоної зірки», заводів «Ідросила» та «Автомаш», тут було зосереджено і значний науково-технічний потенціал: інституту сільськогосподарського будівництва, де готували інженерні кадри, проєктно-конструкторський та проєктно-конструкторсько-технологічний, які розробляли нові машини та агрегати до них. Що було, те й залишилося, тільки, як писав поет: «не той тепер Миргород, Хорол-річка не та...».

Вітчизняний стиль

А допомога ця має бути спрямована на сільськогосподарське виробництво. З селянином треба розрахуватися до копійки і розробити механізми дотаций. Тоді з'являться промисловці, що працює для села. Твердження про неспроможність наших підприємств виробляти сучасну посівну і ґрунтообробну техніку можна скоріше назвати легендами, які поширюються, щоб витіснити вітчизняного виробника з українського ринку.

Що це легенди і далеко не безкорисливі, підтвердив генеральний директор колишнього НКІ, а тепер НВО «Лан», генеральний конструктор посівної техніки, академік Академії інженерних наук Валентин Хоруженко.

— Про те, що є певні сили, які намагаються різними шляхами пропихнути іноземні фірми на ринок і відітиснути вітчизняного виробника, можна говорити з певністю, — сказав Валентин Хоруженко. — А наші машини не пішли від імпортерів. Ми в себе на експериментальному заводі виготовили цілу партію різноманітної посівної та ґрунтообробної техніки і все розпродали. Тому я й кажу наші споживачі: не купуйте імпортовані, вони такі самі, як і наші. Ви тільки скажіть, що вам треба, і ми виготовимо це на європейському рівні. Та й сівалки їхні пристосовані до іншо-

го, ніж наше, насіння, до інших умов роботи.

За п'ять років НВС «Лан» спроектувало і захистило авторськими свідоцтвами 36 видів нових машин, які забезпечують нову технологію прямого висіву, олічосного внесення добрив та гербіцидів. У минулому — 12 видів, які на рівні кращих європейських. Усе, що спроектовано, впроваджується у виробництво.

Оцінивши таку ситуацію (наявність виробничої бази, наукового та конструкторського потенціалу), керівництво обласної держадміністрації на чолі з новоназначеним головою Михайлом Громовим вирішило скоординувати зусилля конструкторів і промисловців, щоб налагодити в області виробництво сучасної вітчизняної агротехніки. Та почала зароджуватися регіональна програма «Агротехніка», ініціатором якої став куратор промисловості, заступник голови облдержадміністрації Володимир Мясняник. Інший заступник — Олександр Сергатиш — взявся представляти інтереси замовника — агропромислового комплексу області.

За приклад взяли ініціативу олександрійського ЗАТ «Завол «Автомаш» (голова правління — Віктор Саенко). Підприємство колишньої оборони, перепрофілювавшись, почало виготовляти млини, іншу переробну техніку. Потім освоїло і налагодило випуск сівалок точного висіву. А в березі 1996 року запропонувало більш як

тридцять підприємств України об'єднати зусилля і взятися за випуск вітчизняного зернозбирального комбайна європейського класу. Нині обіцяють скласти й «викотити за ворота» перший дослідний зразок «Лану» — так назвали своє творіння.

Ідею «Агротехніки» прийняли в листопаді. До неї приєдналися підприємства Олександрії, Кіровограда, Світловська, Знам'янки. Створили штаб з розробки програми, який очолює керівник «Автомашу» Віктор Саенко. Вирішили організувати три конструкторські бюро (Олександрія, Кіровоград, Світловськ), які будуть відбирати кращі зразки сільгосптехніки і адаптувати їх до умов Кіровоградщини та України загалом.

— Мета програми — об'єднати технічний потенціал, забезпечити технікою АПК, розв'язати проблеми фінансування, кредитів, юридичного забезпечення, маркетингу і реалізації, всього, що згодом будуть виробляти, — відзначив начальник управління промисловості, енергетики, транспорту і зв'язку облдержадміністрації Анатолій Грабенко. — А плануємо проєктувати і виробляти техніку найрізноманітнішого призначення: від посівної, ґрунтообробної до комбайнів, олічосних механізмів, і навіть тракторів. Уже увійшли до цієї справи 19 підприємств області, обидва інститути. Тож є всі можливості не лише забезпечити село власною технікою, а й створити нові робочі місця, дати можливість розвинути вітчизняному товаровиробникові.

Кіровоградська область.

Ніна НЕЧИПОРЕНКО, журналіст

Отже, фермерські факультети

ЩО МУСЬТЬ ЗНАТИ Й УМІТИ ГОСПОДАР ЗЕМЛІ ТА ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ ФЕРМЕРА З ДАНІ

НАПРИКІНЦІ минулого століття в Олександрії відкривали сільськогосподарську школу. Тоді не був єдиний такий навчальний заклад на півдні України. Кажуть, що вчили за методиками відомих учених з землеробства та ґрунтознавства Тимирязєва, Докучаєва і Вільямса. Традиції ці збереглися і коли школа перетворилася на профтехучилище, яке готувало вже для колективних господарств механізаторів і трактористів. На всю область славилася своїми випускниками СІПУ № 75 Покровського району.

Тож невідпадало саме воно перше почало набирати групи для підготовки фермерів. Однак фахівців для фермерських господарств тут з недавніх пір готують за спільною українсько-дніпропетровською програмою.

Учнів набирали за конкурсом, бо вони здобуватимуть, по суті, середньотехнічну освіту. Навчання чотирирічне, але програма в три сходинок. Перших два роки учні оволодівають спеціальними слюсаря, тракториста категорії «А» і тракториста категорії «В» та «С». На останньому курсі вивчають основи агрономії та зооінженерії, а також бухгалтерії, що дасть право на посвідчення фермера.

Раніше ми так і готували своїх хлопців та дівчат з кожної спеціальності окремо. Але нині потрібні не «вузькі» спеціалісти, а з повним багажем необхідних знань та умінь. Бо вони будуть не автоматичними виконавцями чийось розпоряджень, а самостійними господарями землі. Крім Олександрії, за «дніською моделлю» іде навчання і в училищах Апостолового, Васильківського та Солонного.

Нещодавно кілька фермерів з Данії побували в училищі в Олександрії. Всі вони не лише фермери, а й, за сумісництвом, викладачі або консультанти подібних аграрних коледжів. Вони не прихвально, що рівень підготовки у нас досить високий. Зокрема, їх вразили глибина і повнота знань з обробки землі та догляду за посівами, які пропонують українські викладачі своїм вихован-

цям. Проте зауважили: уроки часом задовгі й нудні, схожі на лекції.

Гості провели показові заняття, що нагадували або вікторини, або уроки з відгадування «загадок». У нас, казали дачники, викладач не вимагає від учнів зазвичай матеріал, а намагається зробити так, щоб вони самостійно мислили і опановували знаннями. Якщо сьогодні домагатися від учнів «оцінювання» засвоєння однієї технології, а через кілька років у виробництво буде запроваджуватися зовсім інша, то навіщо було його вчити?

Окрема дискусія виникла з приводу навчально-виробничих практик. Короткотермінові, як у нас, та ще й на одному і тому самому місці, знову таки, на думку гостей, малоефективні. У Данії майбутні селяни практикуються протягом календарного року.

Лауст Йенсен, зокрема, розказав про це на прикладі свого господарства. У нього 125 гектарів землі, 105 днів корів та 120 голів молодянка. На 50 гектарах він вирощує кормові буряки і трави, на решті — зернові. Дружина працює медсестрою, а діти ще вчаться в школі, тож порадє це сам. З двома практикантами. Це 19-річний хлопчик, який працює в полі на всіх тракторах і виконує всі роботи. Щоб опанувати всі сезонні цикли. З худобою порадє в 18-річчя дівчина. І для неї складено перелік робіт, які вона зобов'язана виконувати щодня. Фермер виплачує їм щомісяця по дві тисячі доларів.

Лауст Йенсен назвав десять заповідей фермера. Перша: завжди вчасно приступай до роботи. Друга: не сприймай роботу як обтяжливу, а захоплюючу. Третя: слухайся роботодавця і безсумнісно виконуй усі його вказівки. Четверта: ніколи не працюй притично до з поганим настроєм. П'ята: завжди будь у злагоді, спілкуйся з колегами по роботі. Шоста: критику сприймай як корисну. Сьома: будь відповідальним за доручену роботу. Восма: ніколи не бійся труднощів. Дев'ята: не панікуй, а залишайся спокійним, потрапляючи в скруту чи депресію. Остання — самокритично оцінюй свою роботу, щоб затьра з нею впровадити краще і винахідливіше, ніж сьогодні.

Мудрі заповіді. У нас вони відомі з діда-прадіда. Та доводитися пригадувати. Дніпропетровська область.

Клітка з мораллю

Одразу скажемо: клітка ця не для звірів. Стоїть вона у центрі словаського міста Левова. А називають її «клітка сорочку». Саджали сюди торшів, хазяїв магазинів, які дозволяли собі непорядні вчинки, простіше кажучи — за обладнанням співграмоти.

Тепер клітка, зрозуміло, порожня, але нагадує тим, хто заслуговує покарання. Варто деським ділкам, зокрема тим, хто затримув платню, приховували доходи і не сплачували податки, замислитися. Шоправда, для наших така клітка була б замала...

Микола КОСИЙ, «Голос України»

УФГ: підтримуємо своїх

Багатообіцяльний угод про співробітництво підписано між адміністрацією Харківської області та акціонерним товариством «Українська фінансова група». Як заявив начальник управління економіки облдержадміністрації Ігор Коломій, це, по суті, перший серйозний крок до інвестицій у харківські підприємства. Всі розмови про збільшення інтересу та капітал та і залишилися розмовами.

Передбачається, що співробітництво розвиватиметься у найрізноманітніших галузях: машинобудуванні, аграрному та переробному комплексах, виробництві склопродукції тощо.

Сторони розглянули понад

п'ятдесят бізнеспроектів, поданих харківськими підприємцями. Як зазначили спеціалісти УФГ, більшість із них має раціональне зерно. Але над ними потрібно не було потрудитися, щоб зацікавити якомога більше партнерів. Принаймні одна з них — ідея про створення у Харкові технопарку — конгломерату наукових, технічних і виробничих. Можлива організація сучасних виробництв з виготовлення обладнання для приватного бізнесу. Інвестиційна програма Української фінансової групи передбачає широкий спектр ділових контактів — від валютного кредиту до лізингу.

Харків.

ЗБЕРІПШИ за собою позицію могутньої космічної держави, Україна разом з найперевіренішими ракетобудівниками світу приступила до реалізації унікальних програм, пов'язаних з освоєнням позаземного простору.

Рівень технологій та інтелектуального потенціалу в світі сьогодні насамперед визначається здобутками у створенні ракетно-космічної техніки. Хоч би в якому стані перебувала держава, але саме ця ознака свідчить про її очевидні й потенційні можливості. Не випадково після розпаду Союзу розвинений Захід над усе намагався на його теренах звести навісень набутки саме в цій галузі. Але Україні вдалося утримати в першій «трийді» космічних держав планети, неабияка заслуга в цьому конструкторського бюро «Південне» і виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод». Цей один з найбільших і провідних ракетно-космічних комплексів світу не дає себе відістиснути на задвірках цивілізації.

— А така загроза була, і ми справді могли б зникнути назавжди, — розповідає генеральний конструктор КБ «Південне» Станіслав Конохов. — Нас урятували наші унікальні розробки. Світ мусив визнати їх оригінальність, збанувати, що в царині планетарного освоєння космічного простору в інтересах людства фатально втратити в ній темпи, час, величезні кошти і, зрештою, досконалість, якщо відтепер доробки українських учених та конструкторів.

Насамперед треба назвати, продовжує Станіслав Миколайович, розроблені КБ і серійно освоєні «Південним» ракетносі «Циклон» та «Зеніт». «Циклон» виготовляють у двох варіантах, і це дає можливість втілювати чималий спектр новітніх програм та ідей, як жоден інший ракетносі. «Зеніт» ще й відзначається на даний момент екологічно найчистішими компонентами палива, що для всієї нашої планети теж велими актуально. А головне, що обидві ці ракети дуже найдешеві. Для їх запусків дніпропетровці вперше в історії подолання земного тяжіння створили шішком автоматизовані стартові комплекси, які також досі залишаються неперевіженими.

— Отож мині двомі ракетносіми Україна, образно кажучи, крізь терни опору та відторгнення й стартувала вперше у сучасну світову космонавтику?

— Так стверджувати можна, — погоджується, усміхаючись, Станіслав Миколайович. — Участь у реалізації цих ініцій найбільших і найпрестижніших міжнародних програм комерційного виконання космосу забезпечили нам справді ракети «Зеніт» і «Циклон».

Перша програма — це супутникова система «Глобстар», за здійснення якої у ролі координатора взялася всесвітньо відома фірма «Спейс Систем/Ларал». Передбачається запуск 48 супутників, які зможуть забезпечити послугами мобільного, телефонного, факсового, телевізійного тощо зв'язку практично всю земну кулю, не залишивши на ній жодного недостатнього й глухого закутка. 36 супутників — трьома пусками по 12 космічних апаратів шоразу —

виведуть у навколишній простір ракетносі «Зеніт». Щоб одним стартом вивести дванадцять апаратів одразу — такого світ не знав. Але хоч у звернути увагу на інше: враховуючи, що лише один виріб-об'єкт такого типу коштуватиме мінімум 25 мільйонів доларів, можна уявити, наскільки довіряють нашої техніці, якщо ризикують споряджати одну ракету апаратами сукупного вартістю більш як триста мільйонів доларів.

І все-таки — до зірок

А цей проект для нас цінний і тим, що за умовами співробітництва ми станемо ще й співласниками тих послуг зв'язку, що їх супутникова система «Глобстар» надаватиме країнам європейського регіону. Аж на півдні України передбачено спорудити приймальний комплекс, який перекиватиме довідку в радіусі двох з половиною тисяч кілометрів.

Окремо треба розповісти, продовжує Станіслав Конохов, про другу, достоту перспективну, міжнародну програму, котра дістала назву «Морський старт». До неї вже прикуто певну увагу науковців усього світу. І багато хто відверто зазирить фірмам, залученим до її здійснення. Бо це — майбутнє всієї планетарної космонавтики. А, крім американських фірм «Бойнг» та «Х'юз», тут і український концерн «Південний» разом з російською «Енергією».

Річ у тім, що ще в середині 70-х років виникла в нашому КБ і ринкова ідея стартів «Зеніту» з плавучих морських платформ. Ми першими й здійснили серйозні проектні дослідження та розрахунки, переконалися в реальності задуму. Отож і тут тепер граємо не останню скрипку в міжнародній компанії «Морський старт», яка,

відізна, бо в колишньому Союзі саме серіями наших апаратів відкривалися великомасштабні програми «Космос», «Інтеркосмос» і «Океан». То запуск першого українського супутника «Січ-1», з точки зору проектування і виготовлення, не задав нам, по суті, істотних труднощів. Вони були викликані винятково фінансовою скрутою і потребою заснування власної автономної наземної інфраструктури управління польотом та приймання і обробки телеметричної інформації. Цю другу проблему разом з іншими науково-конструкторськими завданнями Дніпропетровська, Харкова та Львова і на основі технічних засобів Міноборони України, дислокованих у Центрі далекого космічного зв'язку в Єваторії, вдалося розв'язати у надзвичайно стислі строки. Рік з хвостиком експлуатації орбітального супутника «Січ-1» переконливо засвідчив його доцільність і ефективність.

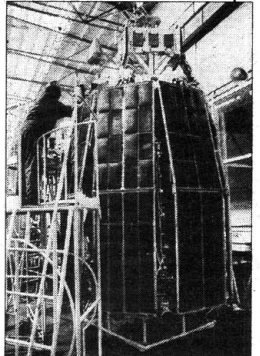
— Добре, що перший український супутник-мисливця виявився не глечиком. Та чи є в цьому напрямку у нас багатообіщальні перспективи?

— Створюється супутник «Січ-1 М», який буде оснащено багатоспектральною апаратурою видимого діапазону. Це значить, що ми матимемо змогу практично постійно спостерігати за всіма сільгоспугіддями, станом рослин, прогнозувати врожай. Також за станом лісів, річок і водоймич, загальною за небезпечними кліматичними явищами та екологічною ситуацією в регіонах і зонах, водночас ще й контролювати розгалужені промислові об'єкти на зразок газопроводів чи інших підземних комунікацій, запобігати їхнім поламам і катастрофам.

Виконання цих народногосподарських завдань для нас, зрештою, не новина.

Натомість у світовій космонавтиці досі існує проблема безперервності чи бойові періодичної, але обов'язково безперешкодної в заданий час доставки фотоінформації на наземні приймальні пункти. То наше КБ одне з перших іде шляхом створення супутникової системи дистанційного зондування Землі та екологічного моніторингу принципів нового покоління. З допомогою наземної абонентської мережі вона дасть можливість передавати і розповсюджувати супутникової знімки практично постійно. Ми сподіваємося, що ця технологія істотно вдосконаливши зображуване зондування поверхні Землі з космосу, відтак значно розширить коло споживачів цієї телеметричної інформації. Це має зацікавити спеціалістів різних сфер людської діяльності в багатьох країнах світу. Вивчення планети, її надір, глобальних і регіональних кліматичних явищ без цього надалі стане важ, мабуть, неможливим.

А зарубіжним колегам, якщо на те вже пішло, ми пропонуємо кілька варіантів міжнародного співробітництва. Свого часу 22 з 25 запущених за програмою «Інтер-

світовому ринку космічних послуг. Повернувшись до того, з чого починалася наша розмова: ми витримали і відхилили спроби запозичувати західних фірм заплатити нас у липких тенетах економічної залежності чи й навіть примусити за безцінь у роздріб і оптом спростити їм свої розробки. І тому також, що проявили характер, почуття власної гідності. На часі винні вибирати надійних партнерів, домагаючись, щоб і нас вони сприймали за рівноправних і рівноправних.

Хто що не казав би, а в ракетно-космічній галузі нам конче потрібно у повному обсязі поновлювати давні зв'язки з колегами із Росії.

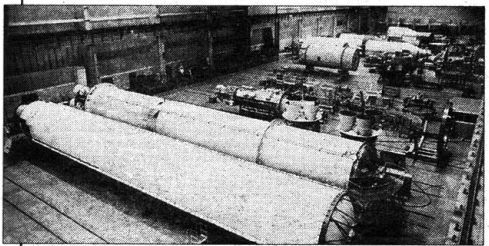
Адже зупинилися роботи, котрі спільно тривали десяти і більше років. На них витрачено чималі кошти. Один приклад: свого часу підприємства України і Росії здійснили запуск супутника «Корона-1», призначеного для вивчення Сонця та його впливу на Землю. Щоб завершити дослідження, потрібен запуск ще одного апарату — «Корона-Ф». Цього року КБ «Південне» і ВО «Південмаш» планують його виготовити і випробувати. А ось старт стілької супутника дистанційного зондування Світового океану — за відомою в минулому програмою «Океан» — нинішнього року вже й відбудеться. То чи розумно відмовлятися від такого співробітництва?

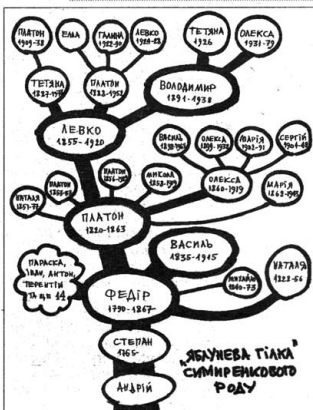
... Насамкінець розмови генеральний конструктор космічної техніки Станіслав Конохов поводить про воістину символічну роботу своїх колег-соратників. Як відомо, у Дніпропетровську створили і випускали найгіршішу і найстрашнішу за всю історію земної цивілізації бойову міжконтинентальну балістичну ракету «СС-18». Її нищівної і руйнівної сили боявся весь світ. Сьогодні українські конструктори з мінімальною доробкою переробкою навчилися перетворювати ці бойові ракети, які у військах зникають з чергування, на ракетносі — тепер енергетично найекономічніші з усіх діючих. Вони зможуть вносити у міжзоряний простір апарати цивільного призначення — супутники і системи супутників, що проникатимуть у найвіддаленіші куточки Сонячної системи.

Сімдесять дніпропетровських «Циклонів» і «Зенітів» поповнилося, по суті, новим унікальним носієм «Дніпро», про оригінальність і переваги якого світу не належить думати.

Ігор'ю Юлія Миколаєвича НЕЧИПОРЕНКО. Дніпропетровськ. На знімку: у цеху ракетносі складається черговий ступінь супутника Землі.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.

*Дерево міцне корінням,
а людина — родом*

ГОЛОС УКРАЇНИ

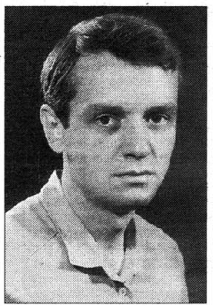

ГРІХ ЛЮБИТИ НЕТАЛАНОВИТО

Майже всі вірші, які написав молодий чернівецький поет Сергій Дзюба, присвячені його друзині Тетяні. Вони разом закінчили факультет журналістики Київського державного університету, приїхали за направленням до Чернігова, де й розкрили повою мірою талант цього цікавого подружжя. Сергій — майстер зобразити й іміжати вірши. Він — переможець конкурсу організованого Снілком письменників України на редакційній газеті «Молоде Україна» (1992), лауреат літературного конкурсу видавництва «Смолоск» (1994) і міжнародного конкурсу «Граносоло» (1995). Вступив до Снілки письменників України. А його книгу поезії «Колиш я написав останнього вірша», присвячену дружині, що полюбила сніг у видавничій «Смолоско», було представлено в Києві, Чернівцях, Львові, Чернібурі, Полтаві, в США і Канаді. Нині у видавничій «Український письменник» підготовлено до друку ще одну збірку віршів С. Дзюби «Сонце пахне снігом і алмазами», також присвячену Тетяні...

Тетяна Дзюба — теж поетеса. Її вірші позначені глибокою філософською асоціативністю, точним зрізком. Сергій переконаний, що дружина талановитіша за нього. Просто вона дуже скромна, не бере участі у престижних літературних конкурсах, та і надвіш її бачити у Снілці письменників України відбувся тільки завізав Сергію, який добо

Сергій ДЗЮБА

Дві розкоші — кохання і
безсоння.
І цей шампанський місячний
вогонь...

Я попомлюся за твої долони,
Які віпнаю з тисячі долонь.
Ще цаста — віпнавати їх
вустами,

Аж доки раптом не увертас
шлях.

Відчує Бог (лиш стане він між
нами)

Твої долони на мої очач.

***

На сріблястий долоні
Вінності
маленька дівчинка
розсміє
смісяним гребінцем
і не бачить
у прикличомому лустерку
свого обличчя;
там її погляд
і зморшки незнайомі
жінки.

На віях — осянь, в косах —
перший сніг,
А кроки прагнуть молодого
літ...

Любити — гріх. І не любити
гріх.

І гріх любити неталановито!
Пречиста осянь, такий опальний
друг

Цю старість примірає
лицемірно...

одна металагалика —
покірна;

Космічний біль. І безконечний
круг.

Двійники

Я бачив вас обок:
І, на тебе схожу,
І нібито мене —
лиш через десять літ.
Мов хтось наважиться
Що зараз тут воронить,
Чи наші двійники
З'являються на світ.
Ім чорне кошення
Дорогу перебілює
Виділяти воно —
На племі заруло?
І жінка та була
така засмаглою стигла!
Я бачив: він кохав —
і, не когось.
У нього свини
було, здається, більше.
Білобо — у очках,
І старість — в ході.
Нім, мабуть, теж вночі
Присягавував їй вірші:
Ні зрадити не міг,
Ні втратити в житті.
Я бачив їх обок —
Вісмі, плідні мавило:
Кудись за горизонт
Лиш зазирнуть тихцем...
Поглянула в мій бік —
На хмару білу-білу,
Що мусила тепер
нас розлучити дощем.

умовляв Таню вийти на люди зі своїми поезіями, які одразу ж були поціновані високопоставленими публікаціями.

Тепер Тетяна мешкає в Києві, де навчається в аспірантурі Інституту літератури Національної Академії наук України. Подружжя бачиться лише у вихідні. Проте і Сергій, і Тетяна продовжують писати про кохання, друкуються у вітчизняних та закордонних виданнях («Літературна Україна»; «Київ»; «Україна»; «Укрїнфр Кривбас»; «Світло»; «Київ»-Нью-Йорк; «Літературна газета» та ін.).

Особо не поважають з журналісткою. Сергій правдиво відбудачем відділу газети «Чернівецькі відомості», де постійно друкує свої статті... Тетяна Дзюба.

Взагалі С. Дзюба пише і прозу, і пісні. Три пісні написав на вірші своєї дружини, одну з яких «Білі ангели» прекрасна виконують лауреати конкурсів авторської пісні Ігнана та Тетяна Чабани.

У цього талановитого подружжя багато пристамілі. Дзюби організують творчі вечори, презентації для інших поетів, які потребують підтримки. Зрозуміло, у Сергія з Тетяною — свої проблеми, як і в кожного з нас. Вони не скаргаються. Ім заздирять. Ними захоплюються. А вони просто живуть, диференціюючи світло.

Тетяна ДЗЮБА
(Мурзенко)

Сніг лопатий — снім слухняний
віхоли.
Полозки санчат — півсмішні.
Ми з планети круглої в небо
іхали.

Звісно, білі ангели — діти
трішки.

І кидалься сонце вслід чужим
рудим.

І від сміху в конє розсмікався
губи.

Як постане швидко цей
змовний дим —

Хтось у ньому лиш рукавичку
зубить...

Чи зоріла доля нам, чи завіда
вертепу

Крізь шинельних буднів
непохитний стрій?

... Не сахайсь заклятих серед
ступу

Кам'яних бабів — невідбулих
мрій.

Сергій ПАВЛЕНКО.

***

Такої осені ще не було

одвіку

Мого, твого чи ще від
створення землі.

У позолоті теплі ріки
Давай завернем журавлів,
Немов гусей, лозинку
із вірню.

Давай нездійснене обернемо
в «було».

Журба-жебракча від туману
сіріє,

Ій повні коси листа намело.
Вона чужа і мною забувата,
Надломлена, з похилими
плечима,

вона уміє зникнути і бути,
А ще — твоїми дивиться очима.

***

Ти — камені, а я — вода.

Тебе блукаччии й красини
Зробила я.

Ти — камені, а я — вода.

Ти ждеш ласкавого прибою,
Коли обмиємося з тобою
І я прозорою водою
Вся протікаю між тобою.

Ти — камені, а я — вода.

***

Є мундир

І авансін вільна лакея,
Щоб з мундира
Знімати порок.

Навіть конкурс
На цю вакансію —
Врівне з конкурсом
На мундир.

Осоружне
І перше, й друге.
І вітаю
у журналістику.

Доки Ноїв ковчег
Вона
У Лакейському морі.

Віктор ХОМЕНКО, журналіст

Різдво в театрі

У КРИМСЬКОМУ українському музичному театрі с'є різдвяна патріарша ялинка. У Криму так урочисто Різдво Христове святкують уперше після довгожданого перерви — востаннє на пієстрові це свято офіційно відзначали 1919 року. В Україні воно відновлює як державне уже п'ять років.

Запрошені на різдвяну ялинку діти з невідних шкіл, сирітських будинків, малоімущих сімей, маленькі інваліди радіють подарункам. Вони милуються на ікону у фойє театру, пишпо вбраному в церковні шати. Симфонічний оркестр грає для них твори релігійної тематики. Хлопчики й дівчатка спілкуються з ялинкою Лазарем, отримують його благословення. А біля іконі Спаса Вседержителя ставлять свічки.

Урочистий мелодійний голос церковних дзвонів закликає дітей до глядацької зали, де їх вітає з Різдвом Христовим представель Української православної церкви у Криму архієпископ Сімферопольський і Кримський Лазар. А далі — мальовничі сцени зі спектаклю «Віфлемська зоря», танцювальні номери у виконанні учнів хореографічної студії класичного й народного танцю Кримського українського музичного театру, виступ ансамблю храму Всіх святих, хору учнів музичних шкіл Сімферополя. Різдвяна ялинка закінчиться сценами зі спектаклю «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці».

Вечорами тут відбуваються концерти для молоді та дорослих.

Повертаються предкові традиції, коли Різдво було оповите серпанком людяності, доброчинності, радості. Віками в ці дні люди ходили одне до одного в гості, обдаровували дітей.

Уперше в Криму в Сімферопольському музичному театрі нині грають і вертеп. Створив виставу «Український вертеп» заслужений артист України Сергій Сфремов, недавній киянин. Завдяки йому старовинне народне дієство стає популярним не лише серед кримських дітей. Різдвяна містерія веселить і розважає нині сотні ядичних глядачів. Закопалено спосередити вони за первістими кумедних стосунків ангелів та бісів, козаків і царів, зміїв і чиганок. 32 ляльки беруть участь у кримському вертепі. І з усіма ними блискуче поряється актор Олександр Капустюк. Біблійні сюжети хоча й обростають простонародно-бульварними деталями, не втрачають проте святості. Таке диво древнього мистецтва вертепу.

Крим.

Наталія СОЛОНСЬКА, журналіст

З бандурою через пекло — додому

КОЛИ збучить бандура, на очах багатьох — слози. То переможна українці. Сильний і глибокий звук цього народного інструмента ніби відібрив у себе всю печальну і славу долю України. Не соромились своїх щирих почуттів і учасники концерту, і гості на вечорі, присвячену нам і ті нашою відомою землякам — композитора і бандуристу Григорія Китастого та виданню «Музичного Україною» першої збірки його творів на батьківщині «Вставай, народе!». Урочистості були організовані з ініціатиби Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Про незвичайну долю Г. Китастого, його стійкий дух, волю, талант і боротьбу за долю України, — а борювся він пісню, — значний творчий доробок розповів генеральний директор Національної бібліотеки України член-кореспондент О. Опаненко, завідувачка сектору нотних видань професор В. Шульгіна, директор видавництва «Музична Україна» М. Ляницький, композитор Леся Дичко та інші.

17 січня 1907 р. у сівушній сільській родині в Кобеляках, що на Полтавщині, з'явився хлопчик Григорій. Він закінчив вокально-хорове відділення Полтавського музичного технікуму (а часом Київський музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка). Працював хористом у Київському оперному

театрі. З 1934 р. — бандурист Київської капели (з 1935 р. — Зразкова капела бандуристів України). З 1941 р. розпочинається її трагічна історія. Цей музичний колектив не вніс до списків на евакуацію. Молоді чоловіки призначили до військової армії, старших послали на рятівні протитанкові ровні. Дехто загинув у бою, дехто, а серед них і Григорій, потрапив у полон. Китастому вдалося втекти. В окупованому Києві він розшукав артистів і сформував Капелу ім. Тараса Шевченка.

Те, що цю команду вогнищу українського духовного і музичної культури гітлерівська влада, втративши пильність, дала дозвіл на концерти по селах, здається неймовірним. Щоправда, окупанти швидко отрималися і

восени 1942 р. вивели капелу в табір «остарбайтерів» у Гамбурзі. Замість бандур артистам видали класичні інструменти. Та в святковій ділі вони виступали перед в'язнями.

Хтось може закинути: краще створили б підпільну організацію і в такий спосіб боролися з ворогом. Однак українська пісня, якої не випадково злякалися фашисти, побачивши вираз очей слухачів на концертах бандуристів, мала силу більшу, ніж будь-яка політична листівка. У неволі немо мовчало сильнішого за пісню матері, за пісню рідної України... Тож не випадково фашисти заборонили виконувати сумні пісні. А їх у нас найбільше: надто сумна історія нашого народу.

1944 рік ознаменувався для Григорія Китастого зустріччю з визначним українським письменником, поетом, публіцистом, громадським діячем Іваном Багряним, коли вони подружилися. І їх міцна, вірна дружба тривала до самої смерті письменника.

З творів перемічених осіб розпочалася важка дорога капели до американського Детройта. З 1949 р. бандуристи ведуть активну концертну діяльність, гастролюючи містами За-

хідної Європи, Канади, Австралії, США. Мають коласальний успіх не тільки серед українських емігрантів, а й викликають захоплення у різних концертних аудиторіях, представляючи не лише народну пісню, українську музику, а й саму Україну.

У повоєнні роки Г. Китастий робить сотні обробок народних пісень для бандури та фортепіано, пише власні твори (хорову, духовну музику, інструментальні п'єси, солоспіви). Найбільше пісень і творів — на слова І. Багряного. Нині ці багаточисельні спадщина стає доступною для співвітчизників композитора, творчість якого чекає на ґрунтовне наукове дослідження. Чимало творів митця ще в рукописах, не опублікована його епістолярна спадщина, списки. Зокрема, стосунки з Іваном Багряним — то окрема тема для розвідок.

Безперечно, хотілося б, щоб спадщина Китастого нарешті повернулася на батьківщину і зберігалася для наступних поколінь дослідників, фахівців, артистів. Такі можливості є в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського. Сектору нотних видань бібліотеки дружина Г. Китастого Та-

лина подарувала кілька його творів, а видавництво «Музична Україна» — кілька «необ'язкових» примірників збірки «Вставай, народе!».

Гірको була дорога Григорія Китастого на землю пращурів. Прах його покоїться в чужій землі, але вертається додому душою — у піснях, музичі. Його син Віктор, директор Американського дому в Києві, ходить вулицями міста, що колись надали батька на творчість.

Могутній творчий доробок Григорія Китастого належить українському народові, його музику, звернена до рідної землі, повинна лунати на ній, радувати всіх нас.

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

БУДЬМО ЗДОРОВІ!

Цим простим, але життєствердним закликом хотілося б перекреслити жадливу статистику наших днів

НЕЩОДАВНО у пресі промайнула неймовірна цифра. З різних причин в Україні тільки протягом року загинуло кілька десятків тисяч людей!

За таких темпів у нове тисячоліття ризикуюмо увійти велими й велими поріділими лавами...

І все ж є підстави відвернутися від похмурих думок і поглянути у прийдешнє з трохи більшим оптимізмом.

На тлі численних соціальних проблем, обвалюючого падіння виробництва, хронічного безробіття й безпробитних пошуку виходу з економічної кризи аж ніяк не пріоритетна проблема практично всього свого існування наша медична промисловість не тільки спинається на них, а й живить.

На 22 фармацевтичних заводах випускають 1028 препаратів. Позаторік запущено у виробництво 118 нових, торік — ще понад 100.

Під час Національної виставки медпрепаратів і стоматологічної техніки, що відбувалася торік в ерудитів в Києві, де вперше поряд з відомими зарубіжними фірмами відно було представлено українські виробники, голова Держкоммедбіопрому Юрій Спіженко визначив найбільш чітку мету: протягом 5—7 років на 70 відсотків забезпечити споживчий ринок якісними й цілком доступними за ціною вітчизняними медикаментами.

У тому, що це не пусті декларації, а цілком реальні можливості, переконав огляд виставки. Але ще більше — відверта, аргументована розмова голови комітету з журналістами, у якій, крім заступників Юрія Прокопівча, брали участь керівники майже всіх відомих підприємств медпрому, а також президент фірми «МЕДВІН» — організатор спеціалізованих національних виставок — Євген Задорожний.

Не сподіваючись на «доброго дядечка»

Перше запитання, звичайно, стосувалося «програмінімуму»: забезпечення населення країни на 70 відсотків медикаментами власного виробництва. Порівняно з розвинутими у фармацевтичному плані державами багато ще чи мало? З'ясувалося, стовідсоткового немає ніде, та це й неабияк зусилля. Постановле Державним комітетом України з медичної та мікробіологічної промисловості завдання передбачає випуск не менш як 2,5 тисячі найменувань препаратів, потрібних для оптимального лікувального процесу, решту можна завозити, як це роблять країни.

— Та чи досить надійно захищений у нас внутрішній ринок від нечесної імпортової продукції і як комфортно може почуватися український виробник, який не завжди витримує навіть умову конкуренції з іменитими фірмами?

Навесні 1996 року, зазначає Юрій Спіженко, було прийнято Закон про ліки, який значною мірою захищає і внутрішній ринок, і вітчизняного виробника, зобов'язуючи водночас випускати тільки якісну продукцію. Це дало змогу комітетові організувати відому інспекцію контролю. Поряд з держінспекцією, котра контролює готову продукцію, тепер перевіряють кожний крок, кожний компонент у процесі виготовлення ліків. Це не примха, а доконана потреба. Щоб конкурувати не тільки на внутрішньому, а й на традиційних ринках (країн СНД, куди протягом багатьох років надходили українські ліки), наші препарати мають відповідати міжнародним стандартам і бути дешевші за ініші.

П'ять років тому робилося все для залучення в Україну іноземних постачальників. Доки перебувалися вітчизняні виробництво, йшов процес роздержавлення,

не можна було залишити лікарні, аптеки без ліків. Нині підхід до імпортерів-виробників змінюється, тим паче, що виявлено чимало негативних моментів. Часом ліки виготовляють у не пристосованих для цього умовах, не витримують тестів з перевірки, і їх завозять в Україну величезними партіями (реєстраційний збір у нас один з найнижчих — від 500 до 3 тис. доларів, тоді як у Росії — до 30 тис. доларів!) і потім роками реалізують без сплати якихось податків. Тут Фармкомітетові і законодавцям є ще над чим працювати.

— Часто вітчизняні виробники скаржаться на те, що договори на поставку імпортованих ліків підписують усупереч наявності якісних аналогів препаратів, виготовлених в Україні. Що робиться для обмеження імпорту?

Як пояснив заступник голови Держкоммедбіопрому Костянтин Киричук, з ініціативи комітету створено інформаційну систему, за допомогою якої провадиться облік: що, у якій кількості, за якою ціною і ким поставлено в країну. За рік вдалося припинити 600 контрактів на постачання імпортованих ліків. Здебільшого, і справді, пропонували аналоги. До того ж, вважають в комітеті, ліки товар соціальний і обсяг його мають регламентувати чіткі правила. Інакше не уникнути ситуації, коли аптекам буде вигідно торгувати невеликою кількістю дорогих імпортованих препаратів. Щоб протистояти цьому, відкрито представництва Держкоммедбіопрому в областях, фірма «Оптіма-фарм» створила галузевий оптовий склад вітчизняних препаратів, організовано склад сировини, звідки її як товарний кредит терміном на три місяці відвантажуватимуть заводам.

Ці заходи схвалили вітчизняні виробники, але велими бурхлива реакція мала місце з боку тих, хто вже відчув смак від бездіяльності.

Наприкінці листопада стався розбійницький напад на інформаційний центр Держкоммедбіопрому. Викрадено комп'ютери, знищено базу даних. Проте, на щастя, втрачено можна поповнити, бо всю інформацію було завбачливо розтиражовано на кількох дискетах, і їх зберігали в різних місцях.

Коментуючи те, що сталося, Юрій Спіженко наголосив, що вдалося зафіксувати багато випадків, коли до України завозили імпортовані аналоги виготовлених тут ліків і продавали їх вдвічі-втричі дорожче. Комусь дуже не сподобалося, що комітетом виявлено не лише контракти, а й тіх, хто був їх ініціатором.

— Щоб уникнути таких ситуацій, чи не краще розгорнути мережу спільних з іноземними фірмами підприємств з виготовлення, реалізації медпрепаратів?

Те, що Україна навіть серед держав СНД серед тих, хто відстає за рівнем інвестицій, честі країні не робить, вважають в Держкоммедбіопрому. Проте шоразу, залучаючи іноземних інвесторів, слід бути дуже обережним, щоб «дорогі гості» не забули часом, хто ж справжній господар. Як то мало не сталося на Боржаському мікрофармацевтичному заводі. Американська фірма приїхала за 250 тисяч доларів і встановила тут капсульну машину. Звісно, за вартості заводського майна в 12 млн. доларів це вкладення аж ніяк не давало права «благодійникам» з Лос-Анджелеса претендувати на половину прибутку підприємства. Проте вони претендували, нічого не сплативши до бюджету.

І цього разу довелося діяти жорстко, незважаючи на докори деяких народних депутатів на адресу Держкоммедбіопрому: мовляв, відкидають заінтересованих капіталістів, а самі при цьому сидять без грошей!

Ні, вважають у комітеті, завод, який сплачує до бюджету 100 тис. доларів щомісяця, іноземному патронуванню не потребує. Таких підприємств в Україні з'являється дедалі більше. Коли є такі, хто бажає співпрацювати з урахуванням передумов інтересів України, ласкаво просимо!

Кілька років тому кожний керівник заводу шукав свої шляхи, як вижити, тепер під егідою комітету працює діловий клуб, проводять спільні виставки, йде обмін досвідом. Провідні підприємства вже самі можуть підтримувати новачків. І внутрішні резерви, з'ясувалося, надійніші.

Перш ніж прийняти таблетку...

— Нові препарати, технології — все це спочатку потребує чималих коштів. Беручи до уваги геть незначні фінансування нашої науки, чи не мають наміри самі фірми розвивати свої наукові центри?

Державний науковий центр лікарських засобів — найстаріша в СНД науково-дослідна установа, заснована 1920 року в Харкові для боротьби з підбіркою лікарських препаратів. Нині він належить до Національної Академії наук України і є основною науковою базою Держкоммедбіопрому. Очолоє центр академик Віктор Георгієвський.

На його думку, відносини науки й виробництва нині будуються так, що особливих проблем із впровадженням нових розробок немає.

Лише останнім часом розпочато виробництво 32 нових лікарських засобів, 12 з яких — оригінали, з рослинної сировини. Практикують цілком нові форми, що їх в СРСР не виготовляли, — капсули, швидкорозчинні таблетки для

дітей. До речі, в колишньому Радянському Союзі за рік впроваджували не більш як 20 препаратів, і це вважали за велике досягнення. Нині разом із заводами можна шоразу створювати до ста найменувань ліків. І щоб не поклатися лише на підтримку з боку держави, Держкоммедбіопром принципово ставить питання перед галузевими заводами про фінансування науки. Передбачають спільну роботу інститутів-розробників 5—10 відсотків прибутку від реалізації препарату. На багатьох заводах уже успішно діють власні наукові лабораторії. Це дешевіше процес розроблення і впровадження. Проте цілком обійтися без держфінансування не вдається. Тож, наприклад, не запустили вже майже готове до експлуатації виробництво вакцин. Через брак коштів простіше обладнати на підприємствах в Умані, Ладжині.

Нині реформують податкову систему. Чи не поставило питання про зменшення податків на вітчизняні препарати?

Саме в Україні, зазначають у Держкоммедбіопрому, виробникам створено режим якнайбільшого сприяння. Запроваджено мито на ввезення препаратів-аналогів. Визначено перелік з 169 вітчизняних препаратів, обов'язкових для лікувальних установ і органів охорони здоров'я. Крім того, на вітчизняну сировину немає жодних надбавок під час ввезення. За рахунок цього продукція дешевша, у тому числі й експортна. За західними мірками підприємство, яке експортує 25 відсотків виробленої продукції, отримує нагороду. Нашим виробникам, які експортують 45 % ліків, нагородою була б можливість створити оптові покупки такі самі вигідні умови, як це дозволяє собі багато іноземних фірм. Приміром, збувати свою продукцію під реалізацію. Проте без достатніх обігових коштів цього не зробить.

Механізми розв'язання таких проблем розробляють. У стадії затвердження в уряді — проекти чотирьох нових постанов, шість постанов на допомогу розвитку медичної промисловості прийнято торік.

Світ подивитися, себе показати

— Зважаючи на великий відсоток експорту і популярність багатьох наших препаратів, чи є можливість відкрити в різних країнах аптеки «Українські ліки»?

Перш ніж розвивати мережу аптек десь, це треба зробити вдома — вважає Юрій Спіженко. — І роботу що розпочали. Спеціалізована аптека діятиме при комітеті, де купувати відразу ліки всіх вітчизняних заводів.

Як повідомляв директор АТ «Фармак» Філія Жебровська, фірмову аптеку відкрито в Києві по вулиці Фрунзе, 59. Тут препарати 120 найменувань пропонують тільки за заводськими, найнижчими, цінами.

Плановано, що кожний завод відкриває такі аптеки в усіх регіонах України. Дві українські аптеки працюють в Ташкенті, підписано проекти намірів і в інших столицях.

Можливо, справи підуть жвавіше після того, як набуде популярності заснований Держкоммедбіопромом та інформаційним центром «Медприміор» журнал «Ліки України», який нещодавно вийшов у світ. Це спеціалізоване видання розраховане на широкий загал читачів, свого роду комплекс економічного, науково-дослідного і підприємницького спрямування у великому світі фармакології та медтехніки.

— А національні виставки покази, що їх провадить фірма «МЕДВІН» в Києві, Харкові, Одесі, Полтаві, реклами уже не потребують. На них очікують засвідчення-відгуки, де них готують фахівці і задовго до відкриття у пресі і по телебаченню. У чому ж секрет успіху саме цих виставок?

Євген Задорожний, глава фірми, вважає, що не завжди особливий орієнтації саме на вітчизняних покупців і виробників. Тут все своє — від кольориту, дизайну до точності церемонії відкриття, огляді. Тут, крім показу, розробляють стратегію заправного дня. Вені, підприємці, лікарі-практики, фармацевти, журналісти спеціалізованих видань беруть участь в семінарах, обміні досвідом, думками. Тут укладають і договори. Причому ніхто нічого не нав'язує — споживач обирає краще. Основи такої діяльності закладено шість років тому. І ось перші результати.

... 1992 року в Харкові під час роботи 4-го конгресу Всесвітньої федерації українських лікарських товариств, в якому взяли участь 30 іноземних фірм, і це додавало гордості, президент федерації Ахіль Хребтовський іронічно сказав на адресу організаторів: «Чого ви радієте? Багато фірм подорожують світом, щоб щось продати. Слід пишатися не участю зарубіжних фірм, а своїми досягненнями».

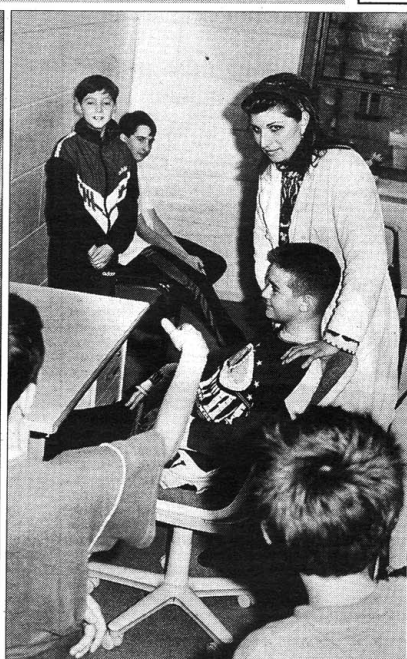
Схоже, нині ми можемо порадіти без іронії.

На знімках: під час грудневої виставки у Києві.

Фото Євген КОВАЛІШЧУК.

Юрій ВЕНГЕРШ (фото), Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Під крилом ангела-хранителя

Мабуть, він міг би задовольнитися тим, що мав: високою репутацією дитячо-юнацької спортивної школи, котрою керує два десятиріччя. Сім олімпійських чемпіонів, сотні чемпіонів та призерів країни! А ще ж тисячі й тисячі тих, хто тут просто загартувався. Однак кілька років тому Борис Литвак «захворів» ідеєю створити реабілітаційний центр для ослаблених дітей та дітей-інвалідів. Розмірковував так: до спортшколи ходять діти здорові, дужі, а хворі, ослаблені залишаються за бортом.

Якими були для нього п'ять років будівництва, — краще не згадувати. Врешті-решт, депутат міськради заручився підтримкою мера Одеси Е. Гуріла, й гроші на завершення замороженої на деякий час споруди таки знайшлися.

Нині будівництво, де Б. Литвак був за сумісництвом «виконробом», позала. Попереду — робота. Треба доукомплектувати центр найсучаснішим обладнанням, щоб приймати цих дітей. Власне, немало їх уже побувало тут. Оглянувши все, порозумілися зі своїми ровесниками з ДЮСШ (вона і центр — то єдиний, по суті, комплекс), подивили-

ся на їх тренування і залишилися задоволені. Ще б пак! Функціональні медичні кабінети найрізноманітнішого призначення, спортивні зали, що трансформуються в концертно-виставочні (до речі, вже після наших фотозйомок тут відкрили виставку художників-інвалідів), зручні ліфти, що піднімають візки з пацієнтами на будь-який поверх...

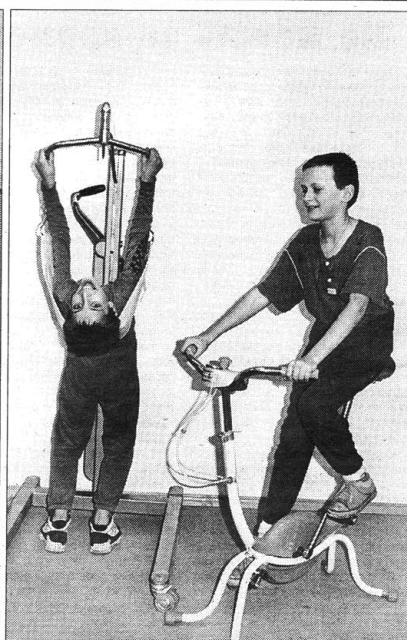
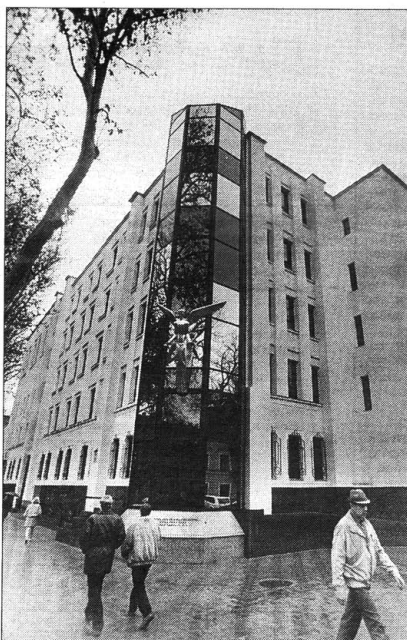
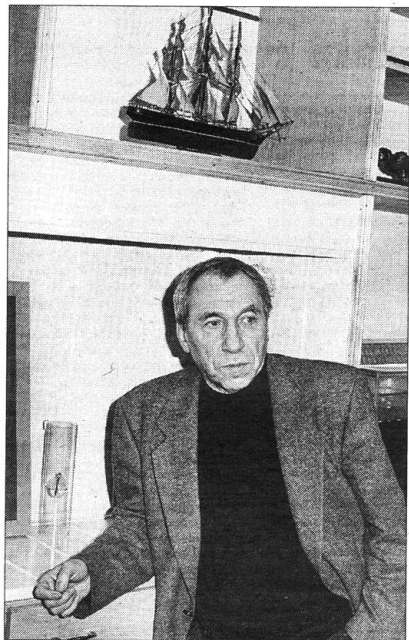
Приймають тут не тільки одеситів, а й дітей-інвалідів з усієї України. Саме для них мерія міста передала під інтернат чудову споруду в курортній зоні.

Непросто було створити це господарство.

Складно буде й утримувати, забезпечуючи повноцінну роботу, щоб півтисячі дітей, до яких дола була досі немилостивою, щодня могли і полегшувати фізичні страждання, і мати душевну розраду. З цією метою ентузіаста створили благодійницький фонд, президентом якого став Борис Литвак. Він переконаний:

—Людей, здатних на милосердя, в місті, в країні, у світі — немало. Отож, житимемо. І творитимемо під крилом ангела-хранителя добро.

Одеса.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
«Голос України»

Чи матимемо сенсацію?

Сьогодні в Бухаресті розпочинається черговий раунд переговорів з підготовки українсько-румунського базового політичного договору. Українську делегацію очолює перший заступник міністра закордонних справ Антон Бутейко. Нинішня зустріч — перша після румунських президентських та парламентських виборів, в результаті яких владу отримала доти опозиційна Демократична конвенція Румунії.

Отже, з того боку столу переговорів нині сидять нові люди. За кілька днів (переговори триватимуть до 14-го) стане відомо, чи з'явилися у сусідів ще й нові ідеї. Досі позицію новоствореного румунського уряду щодо включення до тексту договору статті із засудженням пакту Ріббентропа—Молотова оприлюднено не було, однак деякі заяви президента Румунії Емілія Константінеску та загальний тон програми уряду дають підстави для оптимізму. Можна припустити, що румунська сторона таки готова піти на компроміс і погодитися на відсутність у тексті договору згадки про пакт, але вимагатиме засудження його в якості окремого документу.

З іншого боку, зовсім небагато часу лишилося до липня, коли у Брюсселі має назавжди нових членів НАТО. І підписання українсько-румунського договору зіграло б на руку Бухарестові, який будь-що прагне опинитися в першій черезні кандидатів. Але якщо знаєся нещадні й нинішній раунд переговорів, то це означатиме, що шанси на підписання документа до липня — мінімальні. Очевидно, румунська сторона це усвідомлює.

Що ж, принаймні нинішній раунд переговорів інтригує, на відміну від кількох попередніх, коли від румунської сторони навряд чи можна було чекати поступку.

Пам'ять коштує... дорого

«Нойес Дойчланд» про радянські пам'ятники в Берліні

НИНІ оновлюють фасад вартового приміщення біля радянського пам'ятника в Тиргартені. Коли ці роботи буде завершено, подальшу реставрацію припинять. Бракує коштів, хоча виконано лише незначну частку потрібного ремонту.

«Проте у Тиргартені ми зробили-таки більше, ніж в інших містах», — каже архітектор Кіуд Петерсен, якому доручено керівництво роботами. — Основна частина — майже 3 мільйони марок, що їх федеральні органи асигнували для роботи на ремонт цієї споруди і бронзового монумента радянському воїнові. Проте відтоді нічого не робилися, хоча пам'ятники у Тиргартені, а особливо в Шенхольці і Трентов-парку в жалюгідному стані».

На основні профілактичні роботи щодо укріплення трьох пам'ятників необхідні майже 30 мільйонів марок, 12 мільйонів асигновано тільки на монумент у Трентов-парку. Ось уже багато років Бонн і Берлін сперечаються про те, хто має платити. «Це об'єкти, що підлягають під загальнодержавну відповідальність, отже й платити мусить федерія», — викладає позицію Берліна Хайнц Віганд, керівник відповідного відділу в управлінні розвитку міста при сенаті. Наразі, 1990 року Бонн у Договорі про добросусідство, партнерство і співробітництво з СРСР зобов'язався підтримувати ці пам'ятники у доброму стані і доглядати за ними. «У цьому питанні, воєвільд, узяв гору обмежувальний підхід», — припускає Віганд.

Бургмістр Трентова Міхаель Брюкнер (СДПН) звернувся до федерального президента, сподіваючись, що той вплине на

міністра фінансів. «Щоб попередити загрозу загибелі пам'ятника, нам потрібно більше грошей», — сказав він. Окружене відомство саме відмовилося робити витрати на поточний догляд. «Грошей, наданих нам сенатом, однак недостатньо, тому ми одразу їх повернули», — заявив Брюкнер.

На поточні витрати (вода, електроенергія, догляд за зеленими насадженнями) сенат надає на всі три пам'ятники 900 000 марок на рік. «Поки що нікому нічого ще на голову не впало», — каже архітектор Петерсен. — Врешті, що могли впасти, закріплено, проте ці заходи, зрозуміло, не розв'язують проблеми». Найбільшу тривогу викликає в нього скульптура солдата у Трентов-парку, але немає коштів навіть на обстеження цього пам'ятника. «Він, безперечно, потребує такого самого догляду, як і його «колега» в Тиргартені. Але він

це не хитастесь», — зазначає Петерсен.

Помітні шкоди завдає водою символічним кам'яним знаменам. У разі морозів можлива небезпека підняття кам'яних блоків. Вода зруйнувала також підвальне приміщення плато, де міститься Пам'ятник у залі. Масштаби поруйнування стали очевидні, коли наприкінці 1995 року співробітники Російської православної церкви здійснили обстеження фундаменту, щоб дослідити можливість для спорудження дзвонів. Відтоді про цей намір у Берліні нічого не чути.

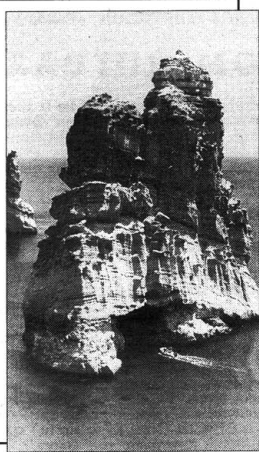
Надія БЕДРИЧУК, журналіст

Всі шляхи ведуть до музею?

ОТОЧУВАТИ себе красивими речами — чи не найдавніше прагнення людини. Щоправда, таке «бажання прекрасного» часом набуває нездорових форм: від міщанства до колекціонування рідкісних (здебільшого крадених) витворів мистецтва. Останнє — найнебезпечніше.

Розкрадання музеїв, контрабандний вивіз за кордон предметів старовини, ажіотаж навколо торгівлі антикваріатом — покінчити з усім цим, здається, неможливо. Є спішити — є й пропозиція. Наприклад, ці ікони (на знімку ліворуч), конфісковані на польсько-українському кордоні, напевне, мали поповнити колекцію якогось багатого сибіра. Нині їх передано до польського музею. До речі, музей зазнав уважати найкращим місцем зберігання витворів мистецтва. Згадана хоча б славнозвісна статуя Афродити, яку минулого століття було знайдено у легендарній грецькій печері Ледо (на знімку праворуч), вивезено до Парижа і встановлено в Луврі. Милуйтесь всі!

Відповідальна посада... дружини

Дружина Генерального секретаря ООН Кофі Аннана 52-річна шведка Нан Кронстедт-Лагергрєн, хоч і проминула політику на мистецтво, проте й нині лишається вірним порядником свого чоловіка у справах біженців. Адже вона ще не забула тих часів, коли разом з ним пліч-о-пліч працювала в Управлінні Верховного комісара ООН у справах біженців у Женеві. Після того, як подружжя Аннанів переїхало до Нью-Йорка, де Нан Кронстедт почала відвідувати художню школу, вона цілком присвятила себе мистецтву. Проте освіта юриста, на думку «першої леді ООН», допоможе їй впоратися з «посадою» дружини генсека.

Що можна за кермом

Переполох серед французьких автомобілістів спричинив нечуваний раніше випадок: заставити поліцейський штрафувати водія за те, що той... смакував за кермом гамбургером. «Потерпілий», здається, й досі не перетравив свого бутерброда, який за штрафною квитанцією коштував йому 230 франків. Його численні колеги перебувають у цілковитій розгубленості. Що ж зрештою можна і чого не можна людині за баранкою?

Стаття Р 3-1 Правил дорожнього руху на це запитання відповідає широко, але чітко: «Кожен водій транспортного засобу має постійно перебувати у стані, що дає змогу вільно і без зволікання виконати будь-який необхідний маневр. Його руки і поле огляду не повинні бути утруднені числом або поведінкою пасажирів, транспортними речами або непрозоровими предметами на стеклах».

Перекладаючи сучасну лексику дорожнього кодексу зрозумілою мовою, французький водій може зробити для себе такі застережливі висновки.

Паління? — «Так, але...» Поки що не доведено, що курці частіше стають причиною аварій, однак дим може заважати водієві. До того ж іноді доводиться струсити попіл, а для цього треба відірвати від керування машиню бокай одну руку. З іншого боку, однак, є «нікотинозалежні» особи, які погано переносять розлуку з цигаркою. Це може позначитися на якості водіння. Тож перед завізятим курцем стоїть вибір: палити і ризикувати або не палити і... так само ризикувати.

Іка й пиття? Поліція радить це робити тільки на зупинках. Щоправда, обізнаний Ерік де Комон твердить, що пити (й не тільки воду) за кермом можна. Тим більше, що під час далекої подорожі пити просто необхідно хоча б для того, щоб не заснути. І, звичайно, ніколи у вашій крові вміст алкоголю не повинен перевищувати встановлену норму (0,5 грама на літр). Найкраще рішення — соломинка у флажці, захованій у боковий кишеню.

Оксана РУДЮК, журналіст

Відеоірати отримали «чорну мітку»

НЕ СЕКРЕТ, що інтелектуальне піратство — один із засобів швидко розбагатіти, особливо в тих країнах, які довгий час були закриті для західної аудіо- та відеопродукції. У цьому Угорщина — не виняток. Однак піратство в цій країні дедалі більше перетворюється з прибуткової на ризиковану справу.

Це можна пояснити двома причинами. По-перше, чотири роки тому Американська асоціація кіно за підтримки місцевих продюсерів створила Громадський фонд захисту авторських прав на аудіовізуальну продукцію, під невиспущеним оком якого нині перебуває весь угорський відеоринок. За ці роки організація не лише домоглася зменшення обороту «піратських» касет до 65 відсотків проти 80—85, а й об'єднала в своїх рядах нових прихильників легальної продукції: угорські студії кабельного та супутникового телебачення і бізнесмени, які займаються збутом ліцензованих касет. За останні півроку фонд «запеленгував» майже всіх

кіно- і відеоіратів, порушив п'ятсот кримінальних справ та сто дев'яносто — цивільних. До речі, нині в Угорщині тривають кілька судових процесів проти інтелектуальних піратів. По-друге, суворішими стали й угорські закони щодо любителів нелегального кіно: якщо до кількох років тому найсерйознішою карою було умовне позбавлення волі, то нині того, хто зазіхає на чужі авторські права, чекає два роки ув'язнення або суспільно-корисні роботи чи штраф.

Угорські парламентарії поки що не мають наміру послабляти лещата, в які застиснули піратів закони, адже лише розкриті у 1996 році порушення авторських

прав нанесли збитків майже на два мільярди форинтів (13 мільйонів доларів). На думку експертів, насправді збитки набагато більші і сягають десятки мільярдів форинтів (65 мільйонів доларів), адже оборот піратських касет на 30 відсотків знижує оборот ліцензованих. Через зменшення прибутків легальні видавництва скорочують суми, що їх виділяють на синхронний переклад нових фільмів. За таких умов фонд бореться за подальше розширення своїх і без того широких повноважень. Нині організація контролює діяльність майже 80 телекомпаній, третина з яких, до речі, з легкої руки фонду, вже перебуває під слідством.

Отже, в Угорщині на піратів чекає немало пасток, вміло розставлених і державою, і громадським фондом. Хоча зрозуміло, що поки існуватиме попит на таку продукцію, доти буде і пропозиція.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Тільки тато й мама, та шестеро хлопчиків, та дванадцять дівчаток...

ДИТЯЧИЙ будинок сімейного типу на Волині створили у своїй хаті шість років тому Джаніна та Дмитро Черепи. Була в них тоді лише одна дитина — дочка Марічка. Потім Олексій і Наталюк, яких узяли з сирітського будинку, подружилися удочерено. Дочка носить прізвище Черепи, а потім... Одне слово, сьогодні у Джаніни і Дмитра 18 дітей.

Така родина живе на Волині

Джаніни. У дитинстві мріяла стати балериною, вчилася хореографії, потім — у музичній школі. Грає на різних музичних інструментах. У її домашній бібліотеці — велика збірка книг із хореографії.

У Дмитра Олексійовича — своє захоплення. Він збирає книги з історії України. Коли у вихідні діти збираються, веде з ними уроки з історії України. Батько для дітей — авторитет неперевершений. Майстер на всі руки: і муляр, і майя, і столяр, і слюсар, і шуткатур, і шофер... Є в сім'ї свій мікроавтобус службовий.

Якось проблемами Черепів поцікавився голова облдержадміністрації Борис Клімчук. Думав — посилюється скарги, прохання, претензії... Але ні, все тихо. От хіба що проблема з відпочинком улітку. Діти хочуть відпочивати разом. Ото й допоміг Борис Петрович транспортом: виділила держадміністрація мікроавтобус для сім'ї Черепи. А Дмитро Олексійович — волій. Тепер відпочивають на озері, на власну дачку ділянку — своїм транспортом. Родина в селі Дячаному має 70 соток землі. Вирощують для себе картоплю, всяку городнину. А ще Черепи мають ділянку землі у селі Болочині, де посадили власний садок. Отож весь рік у них свої овочі.

Невже така велика сім'я живе без проблем? Їх бага-

то. Але Черепи не скаржаться. Джаніна так і каже:

— Ми добровільно взяли на себе такий хрест. З Дмитром я знайома ще зі шкільних літ. Як полюбалися, вирішили, що буде у нас багато дітей. Народилися Марічка, а всіх інших ми виховуємо. Всі вони для нас — рідні. То кому і на кого ми повинні скаржитися? Хто ж мене, мас змоту чим допомогти — тільки грошима. Але нам приємно, що з боку місцевої влади завжди маємо підтримку.

В районному центрі Ковері, де живе сім'я Черепи, знаходиться просте двоповерхове приміщення побутової комбінату. Сьогодні тут вітер гуляє. Більше того, почалося розкрадання... Джаніна і Дмитро звернулися до міської ради: дайте будинок для сім'ї. Батьки з дітьми влітку вже і ремонтні роботи почали... Несподівано виникла затримка, комуся із місцевих підприємців цей будинок аж надто сподобався. Знову втрутилися у справу перші керівники облдержадміністрації. А нещодавно на сесії міської ради депутати вирішили: віддати приміщення колишнього побутової комбінату сім'ї Черепи.

— Прибуждали до нас керівники будівельного управління «Промбуд-6», Луцького заводу великопродуктового будинкобудування, Луцького комбінату лінопродуктів, обидва допомогли з ремонтом, — радісно розповіла Джаніна Володимирівна. — Там можна буде організувати гуртки художньої самодіяльності, хореографічні курси. І будуть діти всього райцентру тут проводити дозвілля.

Ось такі плани в мамі Джаніни. І в її дітей, яких вона звала піл один теплий день. А вона у цих дітей непростя. Вже п'ять років тут виховується четверо дітей однієї сім'ї з Луцька. І знає мати, яка їх народила, де живуть її діти, а кожного разу не навідалася до Черепи бодал одним оком поглянути на своїх діточок... А шестеро дітей Джаніни і Дмитро забрали з дитбудинків Києва. Знає подружжя Черепів майже всіх батьків своїх дітей, хто з них де мешкає, працює...

— Коли до нас заходить хтось незнайомий у гості, то в мене спливає серце: може, хто з рідних батьків прийшов... Але так буває дуже рідко, — сумно каже Джаніна.

Волинська область.

Анатолій КОБЕЛЬНИК, «Голос України»

Постановили: за три дні одружитися...

ЦЯ ІСТОРІЯ сталася декілька років тому. Але материнське серце заспокоїтися не може. Жінка вважає, що ми допоможемо, коли опублікуємо її сповідь. Важко тепер визначитися, як усе було насправді. Можливо, збільше материнське серце підкорює собі здоровий глузд. Але ж і факти... І те, що ми, слава Богу, дізналися про своє ж минуле...

Ось що повідала нам читачка:

— Чимало горя я натерпілася. Життя закінчується, думала, хоч дітьми пораду, то і сюди лихо залягло.

Мій син заочно закінчив інститут у 1983 році й одразу на відвідуку записався його примусили — саме примусили — працювати начальником станції. Він — молодий, недосвідчений. А на всіх станціях крутають беззастовно. Його станція займалася переважно подачою порожніх вагонів на шахти й вивезенням вугілля. Вагони недопачкували на шахтах. Від замовників безперервно йшли телеграми обурення.

Керівництво станції вирішило робити контрольні перевантаження. За це син потрапив у немість.

Ще в місті холодинник відділу робітничого постачання, куди надходило у вагонах м'ясо. Вагони вивантажували повільно, і станція на ВРП накладала штрафи. Мого Сашка не раз попереджували: «Не чіпай ВРП — будеш бідний. Ти сам можеш ризикувати». Особливо потрохували один із працівників міського партії (назвамо його Семенов. — Ред.). Але син не здавався.

Одного разу йому зателефонувала якась жінка і сказала: «Будеш брати з ВРП штрафи, ми ось що зробимо. Є в нас молода вагітна жінка без чоловіка дивись, щоб ти не став батьком її дитини».

Син жив то в гуртожитку, то у свого товариша по інституту. Нерідко ночував у кабінеті, на станції — стільки в нього було роботи. Ту вагітну жінку він

узагалі не знав. У сина була наречена, вони й зяву до ЗАГСу носили.

Але що та незнайома наскрилася у міському партії, мовляв, чекає від мого сина дитину, а він відмовляється одружуватися. Сина викликали до міського й зобов'язали протягом трьох днів одружитися. Звичайно ж, він відмовлявся.

Я боялася за нього й ранила одружитися, бо ці люди на нас знатні. Ми дізналися, що вагітна жінка — племінниця Семенова.

Дішло ще до другого секретаря міського партії. Він встановив, що дитина — не від мого сина. Проте Семенов заявив: «Ця дитина не може залишитися без батька». Сашкові потрохували.

І ось він привіз її до нас. Висадили із машини і, убитий горем, поїхав. Та жінка, Таня, вже наступного дня сказала мені: «Ну й що, що дитина не Сашкова, як народиться — буде Сашкова».

Але ж син до цієї історії ніколи навіть не бачив — як же дитина може бути його?

Однак суд під тиском Семенова був на боці Тетяни. Сина покарали на вісімнадцять років ліквітації.

Сашко одружився на іншій жінці, у нього двоє дітей, від яких він вимушений відирвати гроші на за що ні про що.

Скільки разів я писала скарги по обласній прокуратурі! В міському архіві запитала, скільки ж треба давати запитів, щоб справу нормально переглянули. Мені відповіли, що справу ніхто жодного разу не запитував — з жодної судової інстанції! Відписками відбавлялися.

Є свідки, які можуть відновити справедливість. Головний лікар, дітячий лікар. До них Тетяна зверталася по довідку, що дитина буйміро народилася семимісячною. Головний лікар не дозволила дати таку довідку. І вихователка гуртожитку мені розповідала, що чула, як Тетяна до матері по телефону розмовляла: «Я чотири куски витратила, везіть це».

За те, що син не одружився на Тетяні, його переслідували й надалі. На станцію зачастили комісії. Шукали приписок, але придатися не було до чого. І одного разу справу все ж сфабрикували: мого матір по телефону розмовляла: «Я чотири куски витратила, везіть це».

Згодом адвокат казала: «Я пішла суду всю ніч не могла заснути».

Подали касаційну скаргу до Києва. Один рік із Сашка жили, один усе ж залишили. Рішення Київського суду надіслали нам рішучо українською мовою. Та наші міські власті удали, що вони не розуміють, що там написано. Отак два роки з Сашка гроші й утримували.

Прощу не називати в газеті прізвище мого сина. Він працює нині в іншому місті викладачем, не хочу, щоб на нього пальнями тикали...

Така ось історія з неадляких комуністичних часів, коли, окрім усього, міському партії міг наказати людини не пізніше ніж через три дні одружитися.

Луганська область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Безсоромні очі все переключують?..

У НАШІ праматерині час, була, подекуди, ніби совістість ні до чого, сьогодні поцінуються лише чистісний розрахунок. То чому ж тоді тримаються осторонь чи сажаються тих, хто таку мораль сповідує? Втім, безсоромні очі, стверджує народне прислів'я, все переключують. Чи, може, ні, хто пізнає себе в очах замаслювача з натур, такі замаслювачі: хто я є серед людей?

Портрети

Вона, нині пенсіонерка, все попереднє життя мешкала в райцентрі, працювала вчителькою. А тепер вирішила, продавши батьківську хату, перебраться до Одеси, де придбала однокімнатну квартиру. Олим з аргументів щодо зміни помешкання було: «Як з такими сусідами поряд жити...» Шк з ж, сусіди, дружині поміж себе, її справді не жалували: вітатися — вітатися, а щоб про щось поговорити чи, тим більше, запитати на якесь сімейне свято — цього не було. І вона злилася: «Чого б то? Я ж їхніх дітей та онуків навчала...»

Продавши хату, продала вона й усе начиння, що в ній було, напшо до міста, казала сестрі, усяке жабало не везти? Купило там все нове, гроші ще залишилися. Одного разу сестра Надія зустріла Варвару на місцевому ринку з десятком рамонок.

— Звідки це в тебе? — Від портретів. Отих, що у світлих висіли.

— А де ж портрети? — Співала.

— Ти що, з глузду зсунулася? Там же були батько й матір, ми з тобою — ще юні. І брат Іван, якого вже немає. І твій чоловік-небіжчик... — То й що? Не вивішувати ж їх по стінах у новій квартирі. В істі такої моди немає.

Надія, аж очманіла, постояла ще якусь хвилину, повернулася та й пішла геть. У день від'їзду Варвару не проводжали не тільки сусіди, а й сестра.

Собака

З Більярі рей місцевого автобуса чомусь відміняли — довелося людям сісти на попутний, що йшов з Галинцє. Пасажирів набралось стільки, що й стояти було застало. А

два місця займала огрядна молодичка з... собакою. Першим не стерпів чоловік, який, до речі, сів:

— Жіночко, вийди б в свого собаку на руки чи хай біля ній приємніється. А там хтось би сів. Он скільки людей стоїть — і старих, і малих.

— Ти сидиш, то й сди собі мовчки! Як твоє діло? Написав, бач, та й чиниться.

— Отак! — обурився чоловік. — Я й про Хому, а вона — про Ярему. Кажу ж вам ясно: місце оте — для людей, а не для собак.

— Та ти в сто разів гірший від мого собаки! — завершила молодичка. — Та ти...

Далі поспішали слова, які на газетних сторінках звичайно не друкують. Тут не втрималися інші пасажирі, загомоніли, вгамовували запал молодички. Та ще трохи полемізували, проте місія, зайнятого собакою, демонстративно не злилася. Оголосила лише «милостиво»:

— Хто бажав сісти, той хай і просить.

Очухи, шоправда, не знаходилися. До самої Одеси.

Роль

Уночі стріляли у відомого в Одесі режисера. Начебто пилилися кримінальні елементи. Не хотіли розбіратися з кимось із своїх. Стріляли з автоматичної зброї, отож у тіло режисера влучило кілька куль. Поки підліпала «швидка», він втрапив багато крові. Однак до лікарні привезли його живим — і лікарі рятували життя, що вже трималося на волосині. А друзі заминалися по місту, щоб набирати грошей, придбати потрібні ліки, злати таку потрібну постраждалому кров самим і завітати на те інше.

Підійшли й до акторки, яка інколи була зайнята у спектаклях отого режисера.

— Можє, змогла б і ти кров злати? Дуже потрібно.

— Змогла б. Але пообіщати, що умовите режисера, коли одужає, дати мені головну роль у спектаклі. Бо він мною все епізоди затікає...

— Якщо це жарт, то ні, пробаб, за даної ситуації не зовсім доречно. — Ні, не жарт. Я цілком серйозно. Недооцінює він мене... У тих, хто хотів завербувати й як донора, на подальшу розмову забракло слів. — Одеса.

Як справи, олімпійські зірки!

Юрій МАРЧЕНКО, журналіст

До Лілі — симпатії планети усієї

Не секрет, що після олімпійського триумфу в Атланті-96 вдалося українській гімнастці Лілі Подкопалові стати дуже популярною людиною у всьому світі. Сьогодні вона — бажана гостя в багатьох країнах. Тему не часто Ліліч доводиться пригадувати домоту. Що ж, як кажуть, треба любити заслужений зірковий момент, отримувати те, що зароблено роками важкої праці.

Тоді, одразу після повернення з Олімпіади, для Лілі випали дуже приємні дні. Президент країни Леонід Кучма вручив спортсменці цілок заслужену нагороду — Хрест «За мужність». Дівчина здобула й грошові винагороди — 50 тисяч доларів за олімпійське «золото» і 30 тисяч — за друге місце. Щоправда, ті кошти ще не бачила. Кажуть, що лежать вони в банку.

Зрозуміло, що свою зоряну оточили теплом і увагою і в рідному Донецьку. Подарували їй автомобіль, телевізор, відеонабір, телефон. Було й нетривалий відпочинок. А потім разом із тренером Галиною Лосинською Лілі здійснила турне за маршрутом Бельгія-Франція-Нідерланди-США-Мексика.

У Штатах українська прима-гімнастка мала тридцять виступів. Її аплодували заповнені широкі зали Нью-Йорка, Бостона, Чикаго, Лас-Вегаса...

Найбільше враження справила на мене Лас-Вегас, — каже Лілі. — Там лише одна вулиця. А на ній — самі казино. Усе задиго від гамки. Країна і радить.

А в Нью-Йорку, Сан-Антоніо та Чикаго ми мали багато зустрічей з представниками української діаспори. Було багато квітів, добрих слів. Українці в США пишуться нашими успіхами і в загалі, і в спорті зокрема. Свого часу мій славний земляк Сергій Букба відкривав Україну для Америки. Дуже популярні там і інші українські спортсмени — олімпійські чемпіони Віктор Петренко та Оксана Баюл. Вони постійно тренуються за океаном. До речі, я мала зустріч із ними. З Оксаною ми одразу потоваришували. Вона, як і я, ласкава, чарівна. Готується разом із Віктором до великого турніру.

Незабаром Лілі Подкопалова, яку визнано найкращою спортсменкою року в Україні, знову збирається в дорогу. Після низки показових виступів повернеться в Україну, де в Києві розпочне підготовку нової програми.

—Аліо, чи є в твоїх планах виступ на Олімпіаді в Сідней 2000 року?

—Поки що збираюся цього року вступати до Київського університету фізичного виховання і спорту. А там побачимо. До подій в Австралії ще багато часу...

На знімку: олімпійська зірка з України Алілі Подкопалова.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Перейшли на «гамбурзький рахунок»

Нещодавно в рідному місті побували відомі київські боксери — брати Віталій та Володимир Клички. Обидва перейшли в професіонали і віднадедали виступати за боксерський клуб міста Гамбурга (Німеччина).

Отже, життя, як бачимо, вносить свої корективи. Тому наші сподівання стосовно виступу героя Олімпіади в Атланті Володимира Клички на олімпійському турнірі в Сідней 2000 року не виправдалися.

Володимир Кличко, олімпійський чемпіон у суперважкій категорії, молодий брав! — Ще восени минулого року ми провели кілька боїв на професіональному рингу. Усі виграли нокаутом.

Віталій Кличко, багаторазовий чемпіон світу (за різними версіями) та чотириразовий чемпіон Європи, віце-чемпіон світу з боксу серед любителів, старший брат. Найбільш часом ми стараємося поборотися за титул найкращих боксерів-професіоналів у Європі. А потім неодмінно вийдемо і на світовий ринг. Але одне обидко: офіційного поєдинку між мною і Володею ми ніколи не побачимо. Таке просто неможливо...

На знімку: гордість українського спорту, знамениті брати Клички — Віталій (ліворуч) і Володимир.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Жебраки на хокейному святі

МОВ новорічна казка, промайнули дні світової першості з хокею серед молодіжних збірних у групі В. Цей турнір, як відомо, приймала Київ. А який був його ігровий рівень? Яка оцінка виступу на першості молодіжної команди України? Зрештою, чи вдалося організаторам з покладеними на них завданнями? На ці запитання я попросив відповісти одного з ветеранів українського хокею, генерального менеджера національних збірних і клубу «Сокол» Василя ФАДІСЕВА.

—Як на мене, турнір вдался. Інтрига в суперечці за срібні та бронзові медалі тримала в напруженні уболівальників до останньої секунди змагання. Окремі матчі відзначалися і бойовістю, і видовищністю. Одрокренів для мене стала гра японців. Вони організовані, дисципліновані, тактично грамотні, із завидними волевыми якостями.

—Що ж, хокей у Японії давно прижилося. І, якщо не помилюся, багато для його становлення свого часу зробили радянські збірні...

—Саме так. Старшинов, Первухін, Балдеріс, Федорович майстерності японських хокеїстів. А ті виявлялися дуже сумлінними, наполегливими, зібраними.

—То такі японці і вивалили нас у око?

—Звичайно, ні. Дуже добре грали і заслужено перемогли казахи. Цю команду представляла всесвітньо відома школа з міста Усть-Каменогорська, яка є постачальником російських клубів. Переважна більшість гравців цієї збірної виступає за команди вищої ліги Росії, зокрема московських. Вона, до речі, свого часу дала і нашому «Соколу» відомих майстрів: Сергія Давидова, Костянтина Гаврилова та багатьох інших. Це коли наш головний клуб ще не мав змоги комплектуватися за рахунок місцевих вихованців.

Традиційно сильною виявлялася і збірна Латвії, яку до Києва привіз відомий у минулому гравець ризького «Динамо» Леонід Береснев. Мені дуже сподобалися французькі, які у підсумку отримали бронзові медалі. У зв'язку з цим висловлю своє здивування коментарем на одному з телеканалів, де Францію назвали нехокейною країною. Ну, по-перше, чемпіонат у цій державі відбувається в трьох дивізіонах (близько 40 команд). Тут виступає ціла армія легіонерів із числа канадських, російських, чеських, словацьких, фінських, шведських, польських гравців. Їхня присутність, безумовно, впливає на підвищення рівня національного хокею у Франції. До цього додамо відмінне фінансування хокейної справи в цій країні. Ще одна цікава деталь: в складі молодіжної збірної Франції, яка виступала в Києві, грало п'ять канадців... канадців французького походження (у них — подвійне громадянство). Прийняв французьке підданство і один молодий садовальчик з Польщі.

Чудове ставлення до хокею і в Норвегії. Там є генеральний спонсор, який тільки національній федерації виставляє 500 тисяч доларів на рік.

—А що ж наша команда, яка посіла лише п'яте місце?

—Скажу, що в ній було лише троє 19-річних. Решта молодіші.

—То неже не можна було зібрати спортсменів потрібного віку? Богу слава, це працюють наші школи і випускають якісні поповнення.

—На жаль, хокейна команда гравців народження 1978 року майже всім складом втікала до Канади. Це завдяки окремим тренерам — «великим патріотам».

—Гаразд, вони поїхали за океан шукати ліпшої долі. Ніхто не заборонить. Такими подіями українська історія знаменита. Але хто їм заважав захищати честь рідної країни?

—У тім то й річ, що всі вони відмовилися грати за збірну. Ми в клубі маємо факси з персональними відомостями. Лише один Ігор Циркунов зателефонував і попросив викликати до збірної.

Але уявімо, що ми збирали сильний склад і увійшли до групи А. Виникає запитання: а кому це потрібно? Я два роки їздив із командою України на турніри вищої світової молодіжної ліги, тож мав нагоду порівняти, які умови мають її учасники і в якому становищі перебуває наша команда. Це — небо і земля. Ми — жебраки на хокейному святі. Фінансової підтримки — ніякої. Отож увійти до компанії найсильніших і одразу відзначити з нею кому це, даруйте, потрібно?

—Отже, від держави молодіжна хокейна збірна не мала жодної підтримки?

—Так. Про дрібні вивантаження, якщо порівнювати з серйозним допомогою нашим суперникам, львівським, і говорити не варто.

—То навіщо було запрошувати до себе те першість?

—Алише з однією метою: щоб в Україні побачили, що її хокеїсти поки не вмерли. Колись він був світлий на наших теренах, нарізні з футболком. Отож разом із Олександром Секуданом, незмінним президентом Федерації хокею України Анатолієм Миколайовичем Хорозовим вклади душу і серце в цю справу, сподіваючись на покращення ситуації.

—За відгуками тренерів, суддів, гравців, глядачів, київський турнір було організовано дуже добре...

—Нам приємні такі оцінки. Усі, хто працював на чемпіонат, починаючи з офіціантів у ресторанах «Москва», «Русь», «Салют», водіїв автопарку і до безпосередніх учасників — організаторів турніру, добре розумію, що це, насамперед, престиж держави. Але, повторюю, фінансових труднощів було дуже багато. Фактично лише компанія «Пенсі-колла» дала конкретні суми на проведення київського хокейного форуму, а компанія «Перехід мілія» взяла на себе всі організаційні питання, рекламу, виготовлення сувенірної продукції, телетрансляції матчів.

Зрозуміло, що і наш клуб на чолі з президентом Сергієм Старичком (він очолює і «Перехід мілію») зробив все для справи. Але не може один тільки «Сокол» зібрати усі хокеїсти дріж в Україні.

Користуючись нагодою, хоту подякувати за величезну підтримку директору Палацу спорту Вікторові Ткаченку, його заступнику Вадиму Аксенову. На теплі слова заслуговує також директор тренувального палацу «Сокол» Ігор Балабанов. Скажімо, за місяць перед першістю ця споруда нагадувала швидше стару stodолу. Але зусиллями Ігора Петровича та працівників палацу він перетворився на сучасну споруду з усіма зручностями для хокеїстів. Слово честі, не соромно було туди запрошувати грати зарубіжні колективи. Низький уклін за це...

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

З візитом-відповіддю

На футбольних полях у селищі Пашаєвому (Бориспільський район Київської області), де базується дитячо-юнацький футбольний клуб «Борисфен» (президент Ігор Коваленко), та Республіканського училища фізкультури в Києві відбувся міжнародний турнір. Команда «Борисфену» (гравці 1981 року народження) запросила до себе з візитом-відповіддю однокласників із московського ЦСКА. Гостей очолює відомий дитячий тренер Микола Ульянов, син якого Дмитро грає нині в іспанському клубі «Расинг».

До цих двох колективів приєдналася ще й команда першої ліги ЦСКА-2 (тренер Олександр Петраков) та збірна РУФК (Віталій Хмельницький та Володимир Горбач). Отож вийшов цікавий турнір. А його переможцями стали господарі змагання, які виграли у москвичів — 8:0 та київських арміяців — 3:0 і поступилися збірній училища фізкультури — 1:2 (до речі, в цій команді були гравці на три роки старші від хлопців із Пашаєвого і Москви). Але за ліпшою різницею забитих і пропущених м'ячів переможцем став зрештою «Борисфен».

Московські гості були адекватні за щирим прийомом. А про це поділи, зрозуміло, керівники «Борисфену». Велика допомога

була і з боку керівництва РУФК (директор Артур Стрельний) та Київської обласної федерації футболу (президент Микола Кирсанов).

«Динамо» готується

Футболісти київського «Динамо» в рамках підготовки до другого кола чемпіонату країни в німецькому місті Руйтлі перемогли любительський колектив «Вайнштадт» — 9:0 (6:0). Голи забивали: Бабич, Антоніхін (2), Калитвинцев, Михайленко, Шапенко, Шевченко, Ребров, Саутін. Валерій Лобановський розцінює цей матч як насичене тренування, і не більше.

Записав
Олександр БАШКОВ.

Освоївшись з ролю лідера

«Голос України» вже повідомляв учора про успіх київських гімнасток, які виступали на міжнародному турнірі в італійському місті Гроссето. Ми звернулися за проханнями поділитися подорожними змаганнями Альбіною Миколайівною Дерюжкою, котра возила до Італії своїх вихованок.

—Цей турнір має особливе значення для наших (і не лише наших) гімнасток — вони перше брали участь у змаганнях,

що провадилися за новими правилами, затвердженими Міжнародною федерацією гімнастики на чотирьохрічний олімпійський цикл. Мені стало відомо, що до Гроссето не приїхало кілька сильних гімнасток, які було підтвердили свою участь у турнірі. Схоже, вони не ризикнули показати суддям, що недостатньо відпрацьовані композиції...

Обмаль часу було й у нас, щоб відшліфувати нові програ-

ми. Тому дівчата і припускалися окремих помилок в Італії. Та загалом я задоволена виступом вихованок нашої школи. Впевнено освоює роль лідера Тетяна Попова. Досягті рівно закінчили дистанцію багатоборства, вона особливо відзначилася у вправах із м'ячем, зрубливши тут найвищий бал. Лише на п'ять сотих менше поставили судді Тетяні за композицію з оброчем.

Блискуче виконала вправи з

булавами Наталка Жаданова, яка одержала другу в турнірі «десятку». Непогану багатоборську підготовку показала Тамара Срофова, пропустивши вперед тільки Попову.

Приймемо, звичайно, що київські виступили в Гроссето всі головні нагородки. Але перший старт року виявився, що деякі новачки композицій наші дівчата ще цілком не опанували. Сподіваємося, що до березня, до традиційного міжнародного турніру в Києві, тріо лауреаток Гроссето та інші вихованки

нашої школи з новими правилами будуть «на ти».

Здобула я уявлення і про рівень майстерності кількох не знайомих мені досі гімнасток, адже скрізь після Олімпіади триває епоха генерацій. Сподіваюсь мені, скажімо, російським спортсменкам Столбова і Муріна, словенській гімнастці Роде (вона у двох вправах потрапила до трійки крашків). Утім, сезон лише розпочався, і головні його події — попереду.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

ОПЕРАЦІЯ З ЛАНЦЮГОМ НА ШІЙ...

Шістнадцять днів провів на ланцюгу в очікуванні вироку від осіб у формі міліції житель Чернігова Андрій Жеребцов. Він уже не сподівався побачити білий світ...

Викрадення

Увечері А. Жеребцов повернувся додому, у двокімнатне помешкання, де мешкав сам. Біля під'їзду будинку його наздогнав невідомий:

— Ви Жеребцов?
— Так.
— Пройдемо з нами.
З'явився це два чоловіки, підхопили його під руки. Мить — і він у кузові автомашини. Хтось у темряві накинув йому на очі пов'язку.
— Сиди тихо! — наказали.
Жеребцов зрозумів, що з ним не жартують. Ще два тижні тому до його помешкання завітав чоловік 27—30 років у формі працівника міліції. Представився, показав посвідчення і взяв паспорт — «для комп'ютеризації». Така ж процедура відбулася і в ново-

му помешканні його колишньої дружини, яка була прописана з дочкою за старою адресою. Дізнавшись про це, А. Жеребцов запідозрив недоброе, а тому звернувся до міліції. Ще більше занепокоївся, коли дізнався, що ніхто з правоохоронців не вилучав паспортів. Зміна відомого замка, однак, не зберегла його від злочинців.

Шахраї

Жеребцова дого возили. Конвоїри мовчали. Один з наймолодших — двадцятидворічний Юрій Вісоцький — прибув до Чернігова з Львова, де перед від'їздом його підняли на обмін-оборудді односторонньої купюри на столдолову. Олександр Вісоцький теж мав проблеми з правосудством: військовий офіцер-пілот був засуджений військовим судом Кам'яніського гарнізону за крадіжку — з відстрочкою виконання вироку. Вчитель серед-

ньої школи № 30 м. Чернігова Геннадій Калужний ще в 1994 році поцінувся у навчальному закладі 2600 патронів, наступного року — чотири столи, 18 стільців, придбав незареєстровану малокаліберну гвинтівку.

Здається, дрібні «пташки», які здатні лише на винчнення малого злочину? Однак режисера їхніх протиправних дій казав на противника — невідомий шахрайський досвід.

Вони «працювали професійно» — зухвало і впевнено.

Є підозри, що Ю. Вісоцький нагрів руки на квартирних обшукках ще у Львові. Бо ж у найомірено рекордні терміни — за тиждень (!) — обрана ним чернігівська жертва була винесена з квартири. Причому за цей час здійснена за «заявою» Жеребцова і приватизація, і продаж квартири, і оформлено десятки інших потрібних для цього правових документів. Колишня дружина його, Тетяна Тищенко, пізніше на суді обурювалася:

— Куди ж дивилася паспортистка ЖЕД-4 Вовк, коли замість мене, сорокарічної жінки, прийшла до неї сімнадцятирічна дівчина і привела з собою чиюсь молодшу дитину?! Моя дочка зростом уже вища від мене! Фотокартка у моєму паспорті аж ніяк не схожа на шахрайку.

Підручні Ю. Вісоцького — О. Вісоцький, Г. Калужний, В. Омельяненко та інші — хто як офіцер міліції, хтось у ролі Жеребцова — очікували на доларовий дощ. За терміново продану квартиру вони могли виручити 10—12 тисяч доларів. А потім... Жеребцов (схоже, його мали все-таки залишити живим) судився б не із шахраями, а з новими власниками, які нічого не підозрювали, і, звичайно, потерпілимо б стали вони — адже проїждисті на той час сховали б усі кінці у воду. На щастя, цим планам не судилося справдитися.

Ланцюг

Нарешті зупинка. Гавкалі собаки. «Село», — зрозумів викрадений. То була Шестовиця Чернігівського району. Жеребцова завели у кімнату із загратованим затемненим вікном, диваном. Обкрутивши доволі ший ланцюг, прив'язали прибульця до батареї опалення. В'язень міг ходити у вузькій кімнаті, лежати, тиспати на дивані, але, закутий у метал, не мав, за задумом злочинців, шансів на втечу.

Жеребцов запитував, що їм треба. Але посвистувати його у свої задуми не входило у їхні плани. Через двір отримували їжу, по-мінею відіро. Попросив книги — охоронець Володимир Омельяненко дав йому кілька видань, журнали. Доглядав замаскувався своє обличчя і старався нічого не говорити.

Жеребцов і не підозрював, що ще за десять днів до викрадення його квартири вже була продана за угодою купівлі-продажу за 90 мільйонів карбованців і в ній прописався інший власник, Ю. Вісоцький. Останньою та його подільником кортіло чимшидше переператати її з наваром. Але ж Андрій Жеребцов ще мешкав у «своїй» квартирі! Непотрібного свідка зухвали шахраї нейтралізували. А наступного дня судили з подивом спостерігали, як поспіхом виносять меблі, телевизор, інші речі з квартири № 57.

А де ж Андрій? — запитували стурбовано.

— Вийхав до Росії, — відповів їм новий власник. — Я тільки-но купив цю квартиру в нього.

Сорокадворічний Андрій Жеребцов справді тривалий час працював на російській нафтопротрималці. У Чернігові ж після смерті батьків перебував тимчасовими заробітчаном на будівництві приватних будинків, дач. Отож, його відсутність мало кого турбувало. На це і розраховували злочинники.

Втеча

Через 16 днів Жеребцову вдалося втекти із «в'язниці».

— Ще напередодні, — розповів він мені, — я зміг розцелити одне кілець з ланцюга. Але вдава, що все без змін. Чекав, поки нікого не буде вдома. Така нагода трапилася. Два дні мене не годували... Я з'явився за ґрати — вони піддалися. Вікно виходило у веранду, виліз через нього.

У дворі лютував сніг. Жеребцов впустив його у веранду, сам швиденько проскочив на подвір'я. Переконався, що має жаливий вигляд — неголеного з ланцюгом на ший чоловіка сльняни сахалися. Все ж зорієнтувався, у яке село потрапив. Невдовзі, зтоплені, виснажені, давав свідчення правоохоронцям.

Шойно відбувся суд. Калужного Г., братів Вісоцьких позбавлено волі на 10—11 років, Омельяненка В. — на два. Шахраї не згоджуються з цим присудом, хоча він щодо них і не такий уже суворий. Так, Вісоцький Юрій, як довели слідство і суд, порушив сім статей Кримінального кодексу України, які тягнуть на 20 років позбавлення волі! Тим часом Андрій Жеребцов досі потерпілий.

Я без паспорта і, що найсмішніше, не власник своєї квартири. Вони не залишили у ній жодного документа, жодної фотографії! Тепер мені через суд треба довести, що я у своєму будинку не чужий.

***

Цей моторошний випадок, як не прикро, далеко не єдиний у судовій практиці України. За деякими оцінками, 7—10 відсотків угод щодо продажів квартир згодом оскаржуються потерпілими. Чесний покупець через махінації аферистів залишається без доларів, і без квартири. А шахрай? Він і при капіталі, і «при законі» (якби Жеребцов не вивільнився із «заточення», то як би він довір, що не сам продав власне помешкання?).

Шахрайські експерти едаватимуться догрити — службове нехлюйство у відповідних підрозділах органів влади. Окрема ухвала Десянського районного суду під головуванням Віталія Добрянського на адресу місцевих райвиконкомів, слід сподіватися, актуально для всіх ЖЕУ, начальників приватизацій житлооб'єднання, керуючих справами райвиконкомів. Та, мабуть, треба не тільки підвищувати пильність під час вирішення подібних житлових справ, а й припинити законодавчі акти, які б унеможливили «невинні» проколи паспортисток, інших посадових осіб.

Чернігівська область.

Анатолій КОБЕЛЬНИК, «Голос України»

Щоби привернути увагу творця

Розмова із сатаністом

— Вас вітає чорт! — сказав, заходячи, молодий симпатичний чоловік.

— І якого біса йому треба? — вичіпав і в тон поцікавився я.

— Йому — це мені. Бо я і є чорт.

— Невже?..

Ось так я дивувався спершу у своєму кабінеті, а потім на квартирі, кули запитав мене незвичайний гість. Разом з ним там було ще кілька чоловіків. Їхні обличчя не виражали ні зацікавленості, ні байдужості. Хлопці були просто присутні. Чи, може, така поведінка щось означала. Біс їх знав...

— То ви ж, прамісничко з пекла? — запитував, розглядаючи Віктора (він уже відрікомендував мене) і намагавшись знайти хоча б щось, що вказувало б на якийсь його відхилення.

— Ні, звичайно. Але я і мої однодумці поклоняємося Сатані, тому маємо право іменувати себе чортами.

Отже, ви сатаніст? Члени секти, що виконує найжорстокіші обряди... Ритуальні вбивства, сексуальні збочення?

— Ну... так.

— Я саме й хотів сказати

далеко не всі сатаністичні секти підтримують таку обрядовість. У нас, наприклад, усе іншакі. Зовні наші служки мало чим відрізняються від виконуваних християнами.

— Це вже відверте блязирство!

— Я кажу тільки про зовнішній бік справи. Ми так само молимося до Сатани, славимо його вселю, сеголутність. І сподіваємося, що він допоможе.

— Вікторе, чому ж ви прийшли до поклоніння саме Сатані? І це тоді, коли реалія в нашому суспільстві переживає нове становлення. Чому відчувається від Бога, Христа?

— «Відчувається»... Ми розуміємо, що Весвіт, усіх, чого його населяє, створив Бог. У тому числі створив він і Сатану, як він, мабуть, знає, найтаємновитішого із своїх ангелів. Та послухайте, що спонукало нас звернутися до Сатани.

Бог створив Землю, та, схоже, перестав нею цікавитися. Погляньте-но на перебіг історичних подій! Потім Господь усе ж згадав про людей і послав на Землю Христа. Життя мурашки краще вичити, бачучи комахою. Христос пера-

смертю проголосив, що земну його місію виконано. Ми знаємо, що він мав на увазі. Але хіба людство стало кращим? Як була людина алогічною, вомком, так і зостається. Землю, природу спускали до невпізнаності.

— І що може зробити у цій ситуації Сатана?

Він прийняв перебування у постійному контакті з людьми. А нам потрібна увага згори. Без цього виникають стійкі бунти. Перший приклад. Схоже, що Бог і ангелаи не приймав достатньо уваги, от Сатана і збунтувався. Другий приклад. Православна Росія, залишившись без підтримки вищих сфер, здійснила перелом і обрала головним свідом символізм так звану пентаграму, в перекладі — п'ятикутник зірку, спрямовану вістрям донизу.

Такою вона була спершу на червоних знаменах, на буюльничках. У зворотну пентаграму зручно вписується козляча голова, що розуміє по куті пентаграми роги, вушка, борода. В окультизмі така пентаграма символізує Сатану.

— До речі, колись у мене з'явилася ідея підрахувати точно, яку саме частину земної суші становила територія

СРСР, чи справді шосту. З'ясувалося, шістьсот шістдесят шість Три шістий Як сказав в Одрокровні Іоанна Богослова, 666 — це число Сатани. Мимоволі напружується висновок, що випадковості тут немає.

— Цікаве спостереження. Мабуть, Сатана створював в одній країні, коли мовив так висловлює, певну критичну територіальну масу. А Бог виступив це з очей. І ось який «ядерний» вибух стався! Віру було практично витягнуто із свідомості народу, все пов'язане з реальним окреслювалося.

Хіба Сатані за це треба дякувати?

— За те, що своїми діями він примушує Бога поглянути на Землю, на країни колишнього СРСР.

— Примусив!

— Поки що, зважаючи на рівень нашого духовного і матеріального життя, навард чи. Але Сатана нам допоможе.

— І тоді?

— І тоді Бог знову буде з нами. І ми, найпевніше, станемо молитися йому.

— Отож! А старого друга зрадить?

— Але й він тоді поводитиметься іншакі. Він буде з Богом. І з людьми.

Лутанська область.

Репліка

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

«Зробіть-но мені хороший вигравш...»

Так і сказав мені один знайомий, тримаючи в руці «Голос України» з надрукованим там оголошенням про читачку лотерею:

—Зробіть-но мені, Кириловичу, якийсь хороший вигравш по вашій лотерей! — ну, мотобол там чи верстат леревоборіння.

На повному серйозі сказав та ще й додав:

—В обид не бугаете, я людина слова...

—Як це я можу «зробити»? — перепитую.

—Поцістать! — вигригаете.

—Наче ото ви не знаєте як. Шенніть там кому треба.

Не переконав я знайомого, що лотерея в нашій газеті проводиться без «шеспотин». Пішов задушию своєю дорогою, а я підмав себе на думку: не один він такий. Іван Пилипович, ой, не один. Уже вкотре наша газета проводить розіграш і щоразу від багатьох чує подібне. Пенсіонер ось лише до кореспондентського пункту: «Паті роки неспалачує «Голос України», вже поря б і мені видати якийсь вигравш...»

Бачите, «видати!»... Люди переконані якщо «там» заховуть — все можуть зробити, бо були так начені нашим миминим життям. Заховуть «там» — адууть квартиру без черги. Заховуть — запериторять до в'язниці. Зроблять тебе героєм і постійно вкотре вкотре урочистих президій або згрітуть на порошчок, розмажуть на долічці...

І «виховалася»: беруть усі, як перед чинним світу. Беруть лікарі, міліцнери, митники, чиновники усіх амальсон... Уж і газету у шахрайські заповідники. Ну, а як же іншакі: скрізь беруть, а там ні!

Ось як ми здобули «соціальний завоювання». Ви до них закликаєте повернутися, товариші захисники народу?

Рівне.

ПОНЕДІЛОК,
13 січня

УТ-1

16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Новорічний «Вибір»
17.35 М/Ф
18.00 УТН
18.15 Закон є закон
18.20 Пожурков разом
18.55 Анонс
19.00 Сяме той
19.30 Телеканал «Право»
20.00 Національний хіт-парад
20.15 М/Ф «Пісня про любов, Гурт «Соколи»
20.30 Анонс
20.35 Вечірня казка
21.00 Анонс
21.05 Агенція
22.00 Національний хіт-парад
22.05 Закон є закон
22.10 Дайджест економічних новин
22.25 Олімп
22.55 Національний хіт-парад
23.00 Анонс-програма перед на завтра
23.45 Анонс-програма перед на завтра
23.50 Х/ф «Сім'я», 1-2.

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

7.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунок», 76 с.
7.30 Серіал для дітей «Сопіт», 8 с.
8.00 ТСН: телевізійна служба новин
8.05 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
9.00 ТСН: телевізійна служба новин
9.05 Смішний серіал «Смішний військ»

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

10.00 Телеанонс
10.05 Радаро Христове. Водокрес. Шістьма, 4 с.
10.45 Т/ф для дітей «Не залишай...», 1 с.
11.55 Сяме той
12.25 Х/ф «Касандра»
12.35 Сяме той
13.25 Х/ф «Морський вовк», 1 с.
15.00 Перерва
17.00 Телеанонс
17.05 Клуб Супергероїв
17.25 Прогноз погоди
17.30 М/Ф «Кармен»

Студія «1 плюс 1»

18.00 Анонс
18.05 Серіал для дітей «Сопіт», 9 с.
18.30 Серіал «Перші поцілунок», 77 с.
19.00 Ігрове шоу Миколи Фоменка «Простіше простого»
19.30 ТСН: телевізійна служба новин
19.45 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
20.45 Ток-шоу Михайла Коцюкова «Зоряні хлопці»
21.30 Вулі Голберт в кінокомедії «Зоряні хлопці в Америці»
23.30 ТСН: телевізійна служба новин
23.35 Світ спортивних історій в програмі С. Поліховського «Про спорт»
00.00 Канал «М»

«ІНТЕР»

7.00 Телеанонс
8.00 Аспікти
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди
9.15 Кріс Сітлі
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній
18.45 «Інтер-анонс»
18.55 Серіал «Кафе «Політехніка»
19.15 Вдалий мелодію.
19.45 Вечірня казка
20.00 Інформаційна програма «Час»
20.30 Прогноз погоди
20.45 Новорічний звіт. Подороження ведучих ТРП глядачів телеканалу «Інтер»
21.00 «Старий Нойс рік», 1 серія
22.20 Інтерв'ю
23.35 Прогноз погоди
24.45 Фільм «Старий Нойс рік», 2 серія
00.05 «Старі пісні про голівне-1». Муз. фільм.

КДТРК

17.15 «Нова жертва». Серіал.
18.05 Темна тишина.
18.20 За кінським часом.*

ВІВТОРОК,
14 січня

УТ-1

6.00 Анонс
6.05 УТН
6.20 Гімністика
6.30 Агромагнізи
6.40 Телефільм
7.00 Сяме той
8.00 Національний хіт-парад
8.05 Закон є закон
8.10 М/Ф на задоволення
9.10 Канал «Франс Експресіональ» представляє: концерт МСМ
10.00 УТН
10.10 Баскетбол. Чемпіонат України. Чоловіки. «Ферро» (Закоріжжя) — «Біла-Модя» (Скалів). (Одеса). У перерві 1-2.
11.30 Селестія
12.15 Поцілунок
13.00 УТН
13.15 Закон є закон
13.20 Футбол від УТН
13.40 Служу народу України

СЕРЕДА,
15 січня

УТ-1

6.00 Анонс
6.05 УТН
6.20 Гімністика
6.30 Агромагнізи
6.40 Телефільм
7.00 Сяме той
8.00 Національний хіт-парад
8.05 Закон є закон
8.10 М/Ф на задоволення
9.10 Канал «Франс Експресіональ» представляє: концерт МСМ
10.00 УТН
10.10 Баскетбол. Чемпіонат України. Чоловіки. «Ферро» (Закоріжжя) — «Біла-Модя» (Скалів). (Одеса). У перерві 1-2.
11.30 Селестія
12.15 Поцілунок
13.00 УТН
13.15 Закон є закон
13.20 Футбол від УТН
13.40 Служу народу України

ЧЕТВЕР,
16 січня

УТ-1

6.00 Анонс
6.05 УТН
6.20 Гімністика
6.30 Агромагнізи
6.40 Телефільм
7.00 Сяме той
8.00 Національний хіт-парад
8.05 Закон є закон
8.10 М/Ф на задоволення
9.10 Канал «Франс Експресіональ» представляє: концерт МСМ
10.00 УТН
10.10 Баскетбол. Чемпіонат України. Чоловіки. «Ферро» (Закоріжжя) — «Біла-Модя» (Скалів). (Одеса). У перерві 1-2.
11.30 Селестія
12.15 Поцілунок
13.00 УТН
13.15 Закон є закон
13.20 Футбол від УТН
13.40 Служу народу України

13.00 УТН

13.10 Закон є закон

13.15 Шоу-кава. Балетна вистава

16.00 УТН

16.10 Анонс

16.15 М/Ф

16.30 П'єра і м. Перехід 1

18.55 Анонс

19.00 Сяме той

19.30 Телеканал «Право»

20.00 Національний хіт-парад

20.15 М/Ф «Пісня про любов, Гурт «Соколи»

20.30 Анонс

20.35 Вечірня казка

21.00 Анонс

21.05 Агенція

22.00 Національний хіт-парад

22.05 Закон є закон

22.10 Дайджест економічних новин

22.25 Олімп

22.55 Національний хіт-парад

23.00 Анонс-програма перед на завтра

23.45 Анонс-програма перед на завтра

23.50 Х/ф «Сім'я», 1-2.

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

7.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунок», 76 с.
7.30 Серіал для дітей «Сопіт», 8 с.
8.00 ТСН: телевізійна служба новин
8.05 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
9.00 ТСН: телевізійна служба новин
9.05 Смішний серіал «Смішний військ»

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

10.00 Телеанонс
10.05 Радаро Христове. Водокрес. Шістьма, 4 с.
10.45 Т/ф для дітей «Не залишай...», 1 с.
11.55 Сяме той
12.25 Х/ф «Касандра»
12.35 Сяме той
13.25 Х/ф «Морський вовк», 1 с.
15.00 Перерва
17.00 Телеанонс
17.05 Клуб Супергероїв
17.25 Прогноз погоди
17.30 М/Ф «Кармен»

Студія «1 плюс 1»

18.00 Анонс
18.05 Серіал для дітей «Сопіт», 9 с.
18.30 Серіал «Перші поцілунок», 77 с.
19.00 Ігрове шоу Миколи Фоменка «Простіше простого»
19.30 ТСН: телевізійна служба новин
19.45 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
20.45 Ток-шоу Михайла Коцюкова «Зоряні хлопці»
21.30 Вулі Голберт в кінокомедії «Зоряні хлопці в Америці»
23.30 ТСН: телевізійна служба новин
23.35 Світ спортивних історій в програмі С. Поліховського «Про спорт»
00.00 Канал «М»

«ІНТЕР»

7.00 Телеанонс
8.00 Аспікти
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди
9.15 Кріс Сітлі
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній
18.45 «Інтер-анонс»
18.55 Серіал «Кафе «Політехніка»
19.15 Вдалий мелодію.
19.45 Вечірня казка
20.00 Інформаційна програма «Час»
20.30 Прогноз погоди
20.45 Новорічний звіт. Подороження ведучих ТРП глядачів телеканалу «Інтер»
21.00 «Старий Нойс рік», 1 серія
22.20 Інтерв'ю
23.35 Прогноз погоди
24.45 Фільм «Старий Нойс рік», 2 серія
00.05 «Старі пісні про голівне-1». Муз. фільм.

КДТРК

КДТРК

КДТРК

10.10 Д/ф «Ріа»

10.30 Таріфські ігри представляє

11.01 Баскетбол. Кубок Рокетті

Жінки. «Козачка-ЗАЛК» (Запоріжжя) — «Інвестмент»

12.15 Поцілунок

13.00 УТН

13.15 Закон є закон

13.20 Концерт А. Мокренка

16.00 УТН

16.10 Анонс

16.15 М/Ф

16.30 П'єра і м. Перехід 2

18.55 Анонс

19.00 Сяме той

19.30 Телеканал «Право»

20.00 Національний хіт-парад

20.15 М/Ф «Пісня про любов, Гурт «Соколи»

20.30 Анонс

20.35 Вечірня казка

21.00 Анонс

21.05 Агенція

22.00 Національний хіт-парад

22.05 Закон є закон

22.10 Дайджест економічних новин

22.25 Олімп

22.55 Національний хіт-парад

23.00 Анонс-програма перед на завтра

23.45 Анонс-програма перед на завтра

23.50 Х/ф «Сім'я», 1-2.

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

7.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунок», 76 с.
7.30 Серіал для дітей «Сопіт», 8 с.
8.00 ТСН: телевізійна служба новин
8.05 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
9.00 ТСН: телевізійна служба новин
9.05 Смішний серіал «Смішний військ»

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

10.00 Телеанонс
10.05 Радаро Христове. Водокрес. Шістьма, 4 с.
10.45 Т/ф для дітей «Не залишай...», 1 с.
11.55 Сяме той
12.25 Х/ф «Касандра»
12.35 Сяме той
13.25 Х/ф «Морський вовк», 1 с.
15.00 Перерва
17.00 Телеанонс
17.05 Клуб Супергероїв
17.25 Прогноз погоди
17.30 М/Ф «Кармен»

Студія «1 плюс 1»

18.00 Анонс
18.05 Серіал для дітей «Сопіт», 9 с.
18.30 Серіал «Перші поцілунок», 77 с.
19.00 Ігрове шоу Миколи Фоменка «Простіше простого»
19.30 ТСН: телевізійна служба новин
19.45 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
20.45 Ток-шоу Михайла Коцюкова «Зоряні хлопці»
21.30 Вулі Голберт в кінокомедії «Зоряні хлопці в Америці»
23.30 ТСН: телевізійна служба новин
23.35 Світ спортивних історій в програмі С. Поліховського «Про спорт»
00.00 Канал «М»

«ІНТЕР»

7.00 Телеанонс
8.00 Аспікти
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди
9.15 Кріс Сітлі
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній
18.45 «Інтер-анонс»
18.55 Серіал «Кафе «Політехніка»
19.15 Вдалий мелодію.
19.45 Вечірня казка
20.00 Інформаційна програма «Час»
20.30 Прогноз погоди
20.45 Новорічний звіт. Подороження ведучих ТРП глядачів телеканалу «Інтер»
21.00 «Старий Нойс рік», 1 серія
22.20 Інтерв'ю
23.35 Прогноз погоди
24.45 Фільм «Старий Нойс рік», 2 серія
00.05 «Старі пісні про голівне-1». Муз. фільм.

КДТРК

КДТРК

КДТРК

8.05 Закон є закон

8.10 Карусель і капусти

8.30 По сторінках переказів «Май-май»

9.00 Шериди-шардари

9.40 М/Ф

10.00 УТН

10.10 Взаємодія

10.40 Календар укрїнця

11.10 Х/ф «Для домашнього вогнища»

12.40 Північна «Футбол»

13.00 УТН

13.15 Закон є закон

13.20 Концерт А. Мокренка

16.00 УТН

16.10 Анонс

16.15 М/Ф

16.30 П'єра і м. Перехід 3

18.55 Анонс

19.00 Сяме той

19.30 Телеканал «Право»

20.00 Національний хіт-парад

20.15 М/Ф «Пісня про любов, Гурт «Соколи»

20.30 Анонс

20.35 Вечірня казка

21.00 Анонс

21.05 Агенція

22.00 Національний хіт-парад

22.05 Закон є закон

22.10 Дайджест економічних новин

22.25 Олімп

22.55 Національний хіт-парад

23.00 Анонс-програма перед на завтра

23.45 Анонс-програма перед на завтра

23.50 Х/ф «Сім'я», 1-2.

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

7.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунок», 76 с.
7.30 Серіал для дітей «Сопіт», 8 с.
8.00 ТСН: телевізійна служба новин
8.05 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
9.00 ТСН: телевізійна служба новин
9.05 Смішний серіал «Смішний військ»

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

10.00 Телеанонс
10.05 Радаро Христове. Водокрес. Шістьма, 4 с.
10.45 Т/ф для дітей «Не залишай...», 1 с.
11.55 Сяме той
12.25 Х/ф «Касандра»
12.35 Сяме той
13.25 Х/ф «Морський вовк», 1 с.
15.00 Перерва
17.00 Телеанонс
17.05 Клуб Супергероїв
17.25 Прогноз погоди
17.30 М/Ф «Кармен»

Студія «1 плюс 1»

18.00 Анонс
18.05 Серіал для дітей «Сопіт», 9 с.
18.30 Серіал «Перші поцілунок», 77 с.
19.00 Ігрове шоу Миколи Фоменка «Простіше простого»
19.30 ТСН: телевізійна служба новин
19.45 Серіал «Дінастія-2: Колбі», 30 с.
20.45 Ток-шоу Михайла Коцюкова «Зоряні хлопці»
21.30 Вулі Голберт в кінокомедії «Зоряні хлопці в Америці»
23.30 ТСН: телевізійна служба новин
23.35 Світ спортивних історій в програмі С. Поліховського «Про спорт»
00.00 Канал «М»

«ІНТЕР»

«ІНТЕР»

«ІНТЕР»

8.00 Фестиваль «Золоте курча»

М/Ф «Карнавальна нч, 1 ч.

13.00 УТН

13.10 УТН

13.15 Карнавальна нч, 2 ч.

14.45 Веселий спортивний огляд

«Жалити»

15.15 Мена, Віктор Суєнко

15.35 Як будувати дітям клуб. Митрополит Шепетийський

16.00 УТН

16.10 Національний хіт-парад

16.15 М/Ф

16.20 Закон є закон

16.25 Концерт-бенефіс народного артиста України І. Гавриш

17.10 Прем'єра Т/ф «Віра, сподівання, любов»

17.30 УТН

17.35 Юнацьке ток-шоу «Вибір»

18.00 УТН

18.15 Закон є закон

18.20 Відео в Америку

18.50 Анонс

19.00 Вид «Перехрест» та усього

19.30 Телеканал «Право». Альтернатива

20.00 Національний хіт-парад

20.05 Вечірня казка

21.00 УТН

21.40 Три запитання міністру інформації

22.00 Національний хіт-парад

22.05 Х/ф «Собака на сніг, 1 с.

23.10 УТН

23.15 Анонс

23.20 Х/ф «Собака на сніг, 2 с.

23.35 Х/ф «Собака на сніг, 3 с.

01.05 Карнавальна нч, 3 ч.

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

7.00 Музична програма «Меломан» представляє ТМ «Меломан»
8.00 ТСН: телевізійна служба новин
8.05 Радаро Христове. Водокрес. Шістьма, 4 с.
8.30 Боден Боник в «Шоу самого молодого холостяка»

УТ-2

Студія «1 плюс 1»

10.00 Телеанонс
10.05 Радаро Христове. Водокрес. Шістьма, 4 с.
10.45 Т/ф для дітей «Не залишай...», 1 с.
11.55 Сяме той
12.25 Х/ф «Касандра»
12.35 Сяме той
13.25 Х/ф «Морський вовк», 1 с.
15.00 Перерва
17.00

І н ф о р м а ц і я

про перший випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Міжрегіональний фондовий союз»

1. Фірмове найменування акціонерного товариства

Повна назва: — українською мовою — Відкрите акціонерне товариство «Міжрегіональний фондовий союз» (ВАТ «МФС»);
— російською мовою — Открытое акционерное общество «Межрегиональный фондовый союз» (ОАО «МФС»);
— англійською мовою — Joint Stock Company «Interregional Securities Union» (JSC «IRSU»).

2. Мета і предмет діяльності

Утворення депозитарної установи для здійснення збирання, обліку, клірингу і розрахунків за угодами з цінними паперами та здійснення інших операцій для держателів рахунків.

Предметом діяльності Товариства є:
— відповідальне збирання всіх видів цінних паперів у паперовій (документарній) та безпаперовій (бездокументарній) формі;

— запровадження та обслуговування обігу цінних паперів у безпаперовій (бездокументарній) формі;

— знеухвалення цінних паперів та подальше обслуговування угод та операцій емітента з ними;

— регламентація та обслуговування механізмів позики та застави для цінних паперів, прийнятих на обслуговування;

— контроль за відповідністю між обсягом емісії цінних паперів і їхньою кількістю в обігу, а також за виконанням усіх аспектів угод між його депонентами;

— формування звітів та довідково-аналітичних матеріалів, що характеризують обіг цінних паперів;

— реальна поставка членими товариства до ДЕПО цінних паперів проти одночасної оплати коштів відповідно до інструкції депонента;

— ведення реєстрів власників іменних цінних паперів за договором з емітентами;

— обслуговування операцій з державними цінними паперами за угодами, що укладені на позабіржовому ринку;

— збирання доходу (дивідендів, процентних виплат і виплат за погашенням тощо) для всіх цінних паперів депонентів та розподіл коштів за їхніми рахунками;

— надання депонентам послуг щодо виконання ними обов'язків номінального утримувача в реєстрі власників іменних цінних паперів;

— підтримка стосунків з іншими локальними депозитаріями з метою встановлення порядку постійної взаємодії, підписання як односторонніх, так і багатосторонніх угод для обслуговування операцій депонентів;

— інформаційна підтримка укладання угод з цінними паперами.

3. Дата проведення установчих зборів — 12 березня 1997 р.

4. Розмір статутного фонду — 1 000 000 (один мільйон) гривень.

5. Початкові внески перераховуються на р/р 17467095 в КБ «Приватбанк», к/р 700161306 в обласному управлінні НБУ м. Дніпропетровська, МФО 305299.

Розміщення акцій здійснюється КБ «Приватбанк» за адресою: Дніпропетровськ, Набережна Перемоги, 32, т. (0562) 79-05-93, 79-05-92.

6. Акціонерами Товариства можуть бути торговці цінними паперами, кредитно-фінансові установи, які одержали дозвіл у встановленому порядку на діяльність з випуску та обігу цінних паперів, фондові біржі або юридичні особи, засновані торговцями цінними паперами як електронні торговельні або інформаційні мережі.

Частка кожного акціонера у статутному фонді Товариства не повинна перевищувати десяти відсотків.

7. Акції Товариства сплачуються грошовими коштами у національній валюті.

8. Дати про емісію цінних паперів
Рішення про випуск цінних паперів прийнято 12 червня 1996 р. (протокол №1).

Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії: здійснення збирання, обліку, клірингу і розрахунків за угодами з цінними паперами та здійснення інших операцій для держателів рахунків.

Засновники Товариства є держателі акцій на суму не менш як 25 відсотків статутного фонду терміном не менш як 2 роки.

Запланований обсяг емісії — 1 000 000 (один мільйон) гривень.

Тип акцій — прості іменні.
Власнику простої іменної акції номінальною вартістю 5000 (п'ять тисяч) гривень надається один голос на загальних зборах акціонерів.

Кількість акцій — 200 шт.

Номінальна вартість однієї акції — 5 000 (п'ять тисяч) гривень.

Акції випускаються у бездокументарній формі, серія А, порядковий номери 001—200.

День початку продажу — 6 січня 1997 р., припинення продажу — 7 березня 1997 р.

У разі, якщо до 7 березня 1997 р. 60 відсотків акцій не вдасться покрити передплатою, акціонерне товариство вважається не заснованим.

Кошти протягом 30 днів повертають особам, які передплатили акції.

У разі, коли передплата на акції перевищує розмір статутного фонду, зазначений в інформації про випуск акцій, установні збори акціонерів приймають рішення про збільшення статутного фонду товариства до обсягу частини, на яку акціонери здійснили передплату.

Прибутку Товариства після сплати податків та платежів до фонду, склад яких визначений чинним законодавством та Статутом, розподіляють між акціонерами у вигляді дивідендів пропорційно кількості належних їм акцій.

Дивіденди по акціях виплачують один раз на рік за підсумками роботи за фінансовий рік за рахунок чистого прибутку Товариства, що залишається у його розпорядженні після сплати встановлених законодавством податків та процентів за банківських кредитів.

За рішенням зборів акціонерів дивіденди можуть бути сплачені грошовими коштами або акціями Товариства наступних випусків.

Операції з цінними паперами Товариства здійснюють шляхом укладання угод купівлі-продажу за ринковою вартістю.

Рух іменних акцій фіксують у реєстрі їхніх власників, ведення якого здійснюється власними силами Товариства.

Право власності за акціями засвідчується виписками з реєстрів акціонерів, що їх видають акціонерам Товариства.

9. Фактори ризику
Можливими факторами ризику є:

— погіршення загальної економічної ситуації в Україні внаслідок непослідовності заходів в економічній сфері;

— неефективність заходів уряду в сфері приватизації та роздержавлення;

— неприйняття законодавчих актів щодо фондового ринку.

Відкриті акціонерне товариство «Київцукор П» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться

27 лютого 1997 року об 11-й годині за адресою: Київська обл., м. Біла Церква, вул. Привокзальна, 10, адмінбудинок.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про роботу товариства за 1996 рік.
  2. Звіт ревізійної комісії.
  3. Внесення змін до статуту ВАТ «Київцукор П».
  4. Затвердження плану роботи товариства на 1997 рік.
- Початок реєстрації о 9-й годині в приміщенні адмінбудинку ВАТ «Київцукор П».

Правління.

Науко-производственная фирма «Алан», зареєстрована рішенням исполкома Печерского районного совета народных депутатов № 1128 от 14.10.91 г., регистраційний № 088823 (г. Киев), об'являє про свою ліквідацію. Претензії приймаються в течение месяца со дня опубликования объявления по тел. 416-04-95.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:

- малого приватного підприємства «Манвіт» (Кіровоград, вул. Дзержинського, 29, п/рахунок 001467619 в АКБ «Інко», код 13771012, справа № 959/3);
  - приватної виробничо-комерційної фірми «Фербер» (Кіровоград, вул. Пожарського, 5, кв. 63, п/рахунок 1468825 в АППБ «Авал», код 13746066, справа № 958/3);
  - приватної промислово-комерційної фірми «Ріка» (Кіровоград, вул. Попова, 5, кім. 24, п/рахунок 000468529 в КФАТ УСБ «Ятрань», код 13753557, справа № 960/3);
  - малого приватного підприємства «Бізон-СШ» (Кіровоград, вул. Сасилини, 7, кв. 19, п/рахунок 3468277 в АПБ «Україна», №34668609, «Укрсоцбанк», код 13744127, справа №1029/4);
  - малого приватного підприємства «Стройсервіс» (Кіровоград, вул. Біляєва, 11, кв. 65, п/рахунок 001468544 в АКБ «Україна», код 13724540, справа № 1030/4);
  - малого приватного підприємства «Капель» (Кіровоград, пров. Морський, 6, п/рахунок 2468838 в АПБ «Україна», код 13746936, справа №1031/4).
- Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду (вул. Лунчацького, 29) у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, Полтава, вул. Зігнєва, 1) за заявою кредитора — державної податкової інспекції Київського району Полтави порушив справу № 1079/36 від 15 жовтня 1996 року про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Касо-ПТД», юридична адреса: Полтава, вул. В. Тирнівська, 35/2, кв. 62; р/р № 400467720 в Укрсоцбанку Полтави.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, Полтава, вул. Зігнєва, 1) порушив справи про банкрутство: товариства з обмеженою відповідальністю «Каскад» (Зінківка, вул. Леніна, 27, кв. 16; р/р 000467618 в Зінківському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 331122, код 22550936), справа 732/36; приватного підприємства «Край» (Зінківка, вул. Червоноармійська, 13, кв. 2; р/р 644703 в Зінківському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 331122, код 13342040), справа 871/36. Майнові вимоги кредиторів приймають у місячний термін.

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим порушив справу № 2064-10 про банкрутство фірми «Наупі-лос», юридична адреса: 333000, Сімферополь, вул. Гоголя, 68; р/р 1468914 в СФ АКБ «Інтерконтбанк», МФО 324463.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подавати до арбітражного суду (333000, Сімферополь, вул. К. Маркса, 16) у місячний термін.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44В) порушив справи про банкрутство: малого підприємства «ТДТ» (Київ, вул. Обсерваторна, 5; р/р 468137 в АБ «Брокбізнесбанк» Києва, МФО 300249), справа № 7/2636; спільного підприємства «Бравом» (Київ, вул. Верхня, 3; р/р 1606190 в Укресімбанку Києва, МФО 322213), справа № 7/2426.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Крима (333000, г. Сімферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 1986-6 о банкротстве ОАО «Раздольненский райагро-снаб» (юридический адрес: 334370, АР Крым, пгт Раздольное, Еписторийское шоссе, 2, расчетный счет 000564204 в Раздольненском отделении АК банка «Украина», МФО 324173).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дела о банкротстве: ЧФ «Акварель» (Харьков, ул. Артема, 17/7, р/с 100644601 в ХОД АКБ СР УСБ, МФО 351016), дело № 391/7-72. ЧПФ «Час Пик» (Харьков, ул. Чайковского, 15-6, р/с 000468479 в ХОД АКБ СР УСБ, МФО 351016), дело № 3912/72. Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Кіровоградської області (Кіровоград, вул. Лунчацького, 29) порушив справу № 892/3 від 15.11.96 р. про банкрутство КП УТОГ «Ювені» (Кіровоград, вул. Толстого, 31; р/р 5609876 в ОД УСБ Кіровоградського).

Заяви кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дело № 5/3-431 о банкротстве АО «Агропищеснаб» (330084, Запорожье, ул. Карпенко-Карого, 29; р/с № 489524 в Облдерекции Укрсоцбанка, МФО 313010).

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования этого объявления.

Арбитражный суд Дніпропетровської області (320004, Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1) порушив справу № Б18-260 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Ентерга» (Дніпропетровськ, вул. Клари Цеткін, 2а, р/р № 467196 в КБ «Приватбанк»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

В арбитражном суде Республики Крым рассматривается дело № 1492-5 о признании банкротом предприятия кооператива «Гранит» (юридический адрес: Джанкой, ул. Советская, 27/65, расчетный счет № 466003, ОКПО 324719, код ОКПО 19196175).

По имущественным требованиям кредиторов могут обратиться в арбитражный суд Республики Крым.

Арбитражный суд Запорожской области 12.09.96 возбудил дело № 5/3-354 по заявлению ГНИ по Шевченковскому району Запорожья о признании банкротом ООО «АЕК» (Запорожье, 330068, ул. 8-го Марта, 15; р/с № 000609823 в АК АПБ «Украина», МФО 313366, ОКПО 13613862).

Кредиторам и возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: 330001, Запорожье-1, ул. Шаумяна, 4, Арбитражный суд Запорожской области.

Календар

І Щедрий вечір,
і День Соборності

До кінця січня перед нами так святя і пам'ятні даті:

11 — 350 років від дня смерті Петра Могили — видатного політичного, церковного й освітнього діяча України, митрополита Київського і Галицького.

12 — 90 років від дня народження Сергія Королюка — видатного вченого, конструктора в галузі ракетобудування і космонавтики (народився в Житомирі).

13 — Щедрий вечір.

14 — Новий рік за старим стилем.

19 — Водохреща.

22 — День Соборності України.

25 — День пам'яті мучениці Татіани (Тетяни).

26 — 100 років від дня народження українського письменника Івана Кулика (1897 — 1937).

29 — День правничих професійних охорони.

31 — 200 років від дня народження видатного австрійського композитора Франца Шуберта.

Тетяна НОВИКОВА,
журналістЛегенда залишилася
легендою

Невдаду спробу знайти скарб здійснено на території знаменитого колишнього палацу міста Бахчисарай. За звичайною першою відомістю міністра України Василя Дурдника у присутності офіційних осіб, археологів, військових Національної гвардії сапери (в регіоні навчального тренування з розминування) у трьох місцях знайшли і за допомогою міно- та бомбошукачів обстежили великий шар ґрунту.

Роботи велися за рахунок якогось 90-річного канадця турецького походження, який переконав керівництво нашої країни у тому, що в районі центрального блока Бахчисарайського державного історико-культурного заповідника на глибині 2,5—3 метрів зарито 200 кілограмів золота й коштовностей.

Цікаво, що жодних документів, які б підтверджували цю легенду, немає. Основна частина архіву ханського палацу (арабською мовою) сьогодні зберігається в Польщі та Туреччині. Отже, гадаю, якщо б знайшли про скарб діалогу існували, то його б давно вже якось вирішили.

Якщо канадцеві продовжити фінансування, пошуки скарбу триватимуть. У разі їхнього виявлення ініціатор одержить 25% вартості. А самі коштовності поповнять золотий запас України.

Крим.

Дерево, яке парирує
близкавиці

А також лікує від багатьох недуг

Живе в Чернівцях невтомний природодієч і селекціонер Олег Васильович Гиндіч. Він заклад на своєму об'єкті ботанічний сад, у якому ростуть найбагатші реалізації з різних куточків світу. Але гордістю його колекції є, звичайно, лавр благородний — пестунчик субтропіків. Олег Васильович виростив це теплолюбне дерево не під скляним дахом оранжереї, а у відкритому, досить суворому буковинському ґрунті. Лавр успішно акліматизувався, щорічно цвіте, дає насіння. Його запашне листя має відвічі більший вміст ферментів речовин, ніж у лаврів, вирощених під паласним південним сонцем. Автор цих рядків не раз ворує їх з риби, заправляючи її лавром чернівецької репродукції, і може підтвердити: страва виходить пречудова.

Задаючи Гиндічу Чернівці стали найпівнічнішим пунктом Європи, де лавр росте у відкритому ґрунті. Звідси морозостійкі саджанці цього екзота роз'їхалися в різні кінці планети — Канаду, Австрію, Німеччину, Росію. Там вони теж добре прижилися. Цей цікавий експеримент триває і далі. Але віднаслідкувати набув ширших рамок — Олег Васильович створив фонд відродження флори Карпат «Стародуб», який зайнявся репродукуванням рідкісних лікарських рослин, зокрема й лавра благородного.

Олег Гиндіч має велике досвід на цю кунство. Він годинами може розповідати про неї, її суперіційні властивості. Аудіум, що це цікаво знати і нашим читачам.

—Чому стародавні греки та інші народи вважали лавр священним деревом, наділяли його цілющими і водночас магичними властивостями?

—Тому, що лавр — чемпіон за вмістом фітонцидів, у цьому він поступається лише евкаліптові. Широко практикував препарати з нього Ашценна. На його думку, відвари з плодів та кори лавра допомагають позбуватися пухлин у печінці та селезінці, а також при паралізах окремих частин тіла. Великий мурець давники змішував лавр із хлібом та толоком і лікував нарізви, знімав болю в суглобах. Лаврову олію рекомендував для зняття втоми, поліпшення слуху, травлення.

Стародавні греки вважали лавр символом очищення. В одному з міфів Аполлон вступив у двобій з чудовиськом — змієм, який пландував Грецію, і переміг його. Після жорсткої битви бог відновлював сили й очищувався під лаврами Темпейської долини.

Ідахи до оракулів, греки жунали лаврове листя, бо вірили, що так краще сприймаються пророцтва, легше можна дізнатися про своє майбутнє. У грецьких храмах для обкурювання використовували лише поліція з лавра. Пліній

стверджував, що лавр — дерево, яке не пробіває блискавка. Імператор Тіберій під час грози шукав порятунку саме під його кроном.

І ви знаєте — древні не помилялися. Лавр, як підтвердили нещодавно вчені, справді здатний парирувати могутні грозові електричні розряди — завдяки своєму захисному силовому полю.

Захоплювала і краса цього дерева. Стародавні греки нагороджували своїх олімпійських чемпіонів лавровими вінками — символом перемоги і слави. Цей звичай позичили потім і римляни. Священнослужителі Візантії обсаджували монастирі лавровими ґаями, бо тех вірили в цілющі й магичні сили цього дерева. Від його назви, до речі, походить і слово «лаврар».

—Чи не могли б ви запропонувати нашим читачам кілька лікувальних рецептів з використанням лавра?

—З великим задоволенням. Іх колись успішно застосовували відомий німецький лікар Фрідріх Алош.

Для лікування коліти п'ють декілька разів на день від 0,8 до 1 грама лаврової олії.

Настій з порошку листя додають до ванн при корості і ревматизмі.

Олію з плодів чи листя застосовують при пухлинах, нарівах, викихах суглобів, ревматичних болях і при спазмах шлунка та кишечника. В останньому випадку натирати нижню частину живота.

Щоб збільшити потовиділення під час простуди, при здутті живота, грудних болях і жіночих хворобах вживають чай із 4—8 грамів листя на літр води.

При сухотках і астмі споживають поточені плоди лавра з медом і солодким вином.

Для лікування хвороб печінки і виділення каміня з неї беруть 10 грамів спорошкованої кори коріння лавра, настоюють на теплом вині і п'ють.

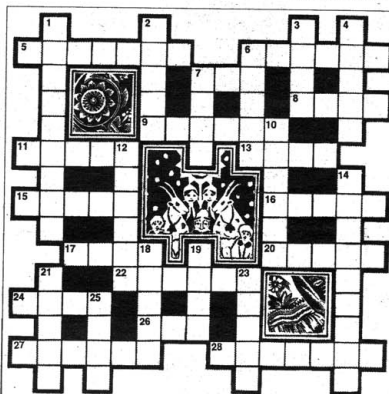
При болях у сечовому міхурі, затримці сечі, жіночих хворобах, порушенні менструального циклу приймають ванни з настоєм лаври.

Зелене листя затігує лавра, а соком з поточених листя натирати місця від укусу бджіла, ос та інших комах.

Коли пригнічені настрої, обсидають «чорні» думки, на ніч прикладають до політиці торбинку з поточеними плодами лавра.

При затримці сечі і болях, які це супроводжують, виготовляють суміш: 30 грамів поточених плодів лавра, 15 грамів агід лаврових, розтертих головки часнику добре розмішують з однією жменню ячмінного грису (вісвіком), заливають білим вином до літра й кип'ятять на легкому вогні до густоти мазі. Цією сумішшю намазують повстину і теплою кладуть на ділянку сечового міхура.

Записав Василь БАБУХ.

Кросворд «Вертеп»

По горизонталі: 5. Найдавніші обрядові пісні, що досі до нас багато цікаво з історії Прукарин. 6. Переносний ляльковий театр, винайдений нашими пращурами. 7. Папуа, мимовільний засвідник кросвордів. 8. Солодка літня груша, названа, проте, так само, як і красномовна комбінація з трьох пальців. 9. Жінка-страховиця, сестра такої самої страхованої Харібад. 11. Босій чоловік. 13. Назва найдавніших прукраїнських, нарічених так за їхню одвічну професію. 15. Вічно безжурний козак з народних картин. 16. Літальний апарат відьми. 17. Першочоловік, якого спокусила жінка райським яблучком, відтоді все чоловіцтво має оскомку. 20. Миський транспорт, що надрі «кусається». 22. Прізвисько, яким татари називали нашого кошового Івана Сірка. 24. Кому — кокара, кому — десятинна тварина з клешнями. 26. Те, що можна терати на твердому лобі. 27. Нестерпно нудний чоловік. 28. Управління промислового в раю.

По вертикалі: 1. Досвід в несправданих руках. 2. Симпатична сестра кунці, яка під час захисту «відстрілюється» смердоцю рідиною. 3. Іудейський цар, традиційний персонаж вертепних вистав про Різдо. 4. Потойбічний об'єкт мандрівки славного Енея. 6. Неповоротка, немівла людини. 7. Священний бик у давніх єгиптян. 10. Запах. 12. Глава сімейства, прославленого І. Неучем-Левичем. 14. Персонаж гоголівського «Ревізора», який відсутній знаменитий мертвий сцені. 18. Лісова русалка. 19. Найприкрасніший об'єкт на презентації. 21. Дикий родич каші кози. 23. Те, що має підтримувати людина, варячи бульйон із соків. 25. Безпам'ятний Хома з «Вія».

Відповіді до кросворда,
надрукованого 21 грудня

По горизонталі: 1. Потоп. 5. Мішок. 8. Лаума. 9. Крона. 10. Наука. 11. Туман. 12. Тонна. 15. Атака. 18. Гуляка. 19. Стукан. 20. Кабак. 23. Макар. 26. Лама. 27. Мама. 28. Сокот. 29. Ринок. 30. Ширма. 31. Аскет.

По вертикалі: 1. Пікет. 2. Троян. 3. Плата. 4. Турман. 5. Манна. 6. Шкура. 7. Коала. 13. Обуза. 14. Нагада. 16. Труба. 17. Кваша. 20. Камінь. 21. Комиш. 22. Вугор. 23. Клава. 24. Маша. 25. Кивок. 26. Рекет.

Відповіді до кросворда «Навколо ялини»,
надрукованого 31 грудня 1996 року

По горизонталі: 2. Сон. 3. Слово. 5. Обломок. 6. Полювник. 7. Краб. 8. Квас. 12. Вал. 14. Алдай. 16. Болото. 19. Халуст. 23. Золото. 24. Очіпок. 25. Ритор. 26. Атлант. 28. Трасти.

По вертикалі: 1. Головоломка. 3. Себебюб. 4. Особняк. 7. Кап (Капон). 8. Анка. 10. Ваал. 11. Сват. 12. Бокал. 13. Любіс. 15. Діагона. 17. Орбіта. 18. Чорт. 19. Хорт. 20. Юрта. 21. Торт. 22. Тост.

Анатолій КОВЕЛЬНИК, «Голос України»

Ходив «афганець» по квартирах

Дзвінок у квартиру. Гість показує господарям посвідчення «афганця», дістає відомість і просить внести 1 гривню на випуск газети для тих, хто воював у далекій південній країні.

Скільки було мало. Але найпильніший громадянин раз по раз надзвонював у Лутанське надднілля Сілки ветеранів Афганістану, запитували, чи справді таким чином готують ви-

хід газети. «Ні, — незмінно відповідала керівник місцевих «афганців» Валерій Ковальов, — ми таку людину взагалі не знаємо». Довелося йому навіть по телебаченню виступати з роз'ясненнями.

А телефонні дзвінки не припинялися. Після чергового, у передоворічну ніч, і тепер уже можна сказати, що останнього, Валерій миттєво зв'язався з Жовтневим райвідділом

міліції міста Лутанська. Група захоплена також миттю висадилася в квартирі Гагарина. Опешеленого злочинця з фальшивим посвідченням було затримано. Новий рік він зустрів за ґратами.

Валерій Ковальов застерігає: редакції такого виду злочинців можуть виникнути і в інших областях України.

Лутанська область.

Перекур перед старим новим роком...

Малюнок Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Ректорія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довжон — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Лістуватися з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.
☎ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☎ За точність висловлених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
й понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 277688.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311003.